

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnistvu prejemam:

celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5-50
na mesec 1-90

Izaja vsak dan zvečer izvenredno nedeljo in praznik.

Inserati veljajo: peterostopna petit vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6-50
na mesec 2-30

za Nemčijo:

celo leto K 28—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 30—

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna. Upravištvu: Knaflcova ulica št. 5 (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Vztrajati.

Dunaj, 1. avgusta.

Poslanec dr. Rybař odgovarja včeraj prof. Masaryku na njegova vprašanja glede skupnega jugoslovanskega kluba. Dr. Rybař hoče ovreči Masarykovo sodbo (ki je bila od vsega začetka tudi naša), da so se primorski poslanci pred vsem prenačljivi, ko so, ustanovili svoj »Narodni klub«, stopili v zvezo s Šusteršičevimi »Zajednicami«.

Zakaj je po mnenju dr. Rybařa ta sodba napačna ali vsaj preostala?

Prvič bi bilo grupiranje Jugoslovancev v dve skupini »pomenjalo perpetuiranje in poostrenje strankarskih nasprotstev« v največjo škodo Istri in Trstu. Morda. Toda to velja kot argument proti stari zvezi južnih Slovanov, ki bi stala v ostrem nasprotju namram Šusteršičevih »Zajednic«, ne velja pa kot protidokaz, da je bilo združenje »Nar. kl.« s »Zajednicami« prenačljeno. Kajti med tema dvema točkama je toliko možnosti uravnati vsaj provizorno medsebojna razmerja v jugoslovanski delegaciji, da ni bilo težko najti zlate srednje poti. Dr. Rybař in tovariši so bili na podlagi svojih parlamentarnih in političnih izkušenj in v interesu svojih okrajev ter tudi skupne jugoslovanske stvari upravičeni misliti na novo grupacijo. Če so prišli do spoznanja, da s staro »Zvezco« ne gre, nihče bi jim ne bil mogel očitati, da so si ustanovili lastni »Narodni klub« morda še s poudarjenim programom delovati za združenje vseh skupin. V tak klub bi bil tudi ljubljanski poslanec lahko vstopil, in pridruženje istrskih poslancev k Ivčevičevi skupini, ki bi bila po prepričanju dr. Rybařa »dala signal za strankarske boje v Istri« bi bila preprečena, ne da bi nastale one posledice, ki so vzbudile toliko polemike in odpora ter v jugoslovanski delegaciji tako globoke difference.

Pridruženje »Nar. kl.« k Šusteršičevi »Zajednici« pa je v resnici perpetuirala in poostila stara nasprotja, kajti v starem parlamentu so ta obstojala med klerikali in »Zvezco«, sedaj pa se raztezajo kar na tri skupine: Zajednica in Dalmatinci, Dalmatinci in Narodni klub.

Razlika proti razmeram v starem parlamentu je seveda ta, da je

sedaj na Šusteršičevi strani še večja sila in baš radi tega še večja neizprosnost. Morda je res, da je »Narodni klub« vsled svoje akomodacije k Zajednici odvrnil ostrino teh nasprotstev baš od onih okrajev, katere zastopajo njegovi člani, toda s stališča jugoslovanske skupne ideje to ne more biti odločilno, ker bi posledice takega principa vedle končno tudi do pravila, da je oškodovanje celote dovoljeno, ako je to lokalnim težnjam koristno. Poudarjamo: to so le logične posledice ideje, ki je ostala pri dr. Rybařevi utemeljitvi neizrečena, četudi radi priznavamo, da narodni interesi Istre in Trsta niso morda lokalna vprašanja. Je karakteristično za mnenje, ki ga imajo neklerikalni jugoslovanski poslanci o dr. Šusteršiču: dr. Rybař in njegovi tovariši so morali biti prepričani, da bi tudi samostojna organizacija »Narodnega kluba«, torej ločitev od Ivčevičeve skupine, dr. Šusteršiča ne privledla do tega, da opusti svoje vse, kar ni klerikalno, sovražno stališče. Primorski poslanci so iz strahu, da navzile njihovi koncilijantnosti poseže klerikalni klub z brezobzirno roko v narodni razvoj naših primorskih dežel, napravili korak, ki jih je zvezal z »Zajednicami«. Vraga so hoteli izgnati z belcebubom.

To je ono neizgovorjeno jedro, okoli katerega se je izvršila grupacija jugoslovanske delegacije. Zato si primorski poslanci niso upali staviti pogojev, za katere bi bilo treba resnih morda dolgotrajnih medsebojnih pogajanj. Na oltar Trsta in Istre so položili žrtev intelekta; da je bila ta žrtev izsiljena, to je oni greh, ki »fortzeugend Böses muss gebären«.

Namen primorskih poslancev, ki so hoteli biti v skupnem klubu kvar bodoče vso jugoslovansko delegacijo obsegajoče enote, danes morda ni drugega več kakor želja, ki je v danih okoliščinah neizpolnjava. Niti z eno besedico niso klerikalci reagirali na to, narobe: Hrvatsko-slovenski klub kaže s svojimi najnovejšimi akcijami, katerih se udeležuje na Hrvaškem in ki so direktno naperjene tudi proti Srbom, da v njegovih vrstah ni več prostora za skupno misel jugoslovansko. Verjamemo, da hočejo v zvezi z Zajednico ostali primorski poslanci »z vsemi silami delati na to, da pride čim prej do združitve vseh« toda njih volja se bo kakor se bojimo razbila ob trdni skali neizprosne

klerikalnega naziranja, ki vidi možnost skupnega dela le tam, kjer se mu pokorava vse. Skupen klub, ki bi programatično fiksiral skupne točke ter priznal neklerikalni skupini ravnopravnost, je klerikalcem organizacija, »ki je v sredi votla, ob straneh je pa nič ni.« To je, kakor zatrjuje Slovenec punetum saliens. Jugoslovanski klub, kakor ga zahtevajo pravi jugoslovanski interesi, se zdi klerikalcem nemogoč.

Veliko nalogo si nalagajo dr. Rybař in njegovi tovariši, ki hočejo premagati skoraj neprodorne težkoče. Ker je cilj visok in lep, treba pozdraviti pojav zdravega optimizma, ki veže iz dr. Rybařevega pisma: vztrajajmo!

Vztrajajmo pri ideji, vztrajajmo pri delu za njo. Uspeh mora biti zadovoljiv, kajti le dvoje je mogoče: ali se dobri namen posreči in prava jugoslovanska enota ustvari — ali pa se dokaže ad oculos, da vsa prizanesljiva koncilijantnost in popustljivost primorskih poslancev ne premore klerikalne oholelosti in strankarske zagriženosti. Tudi sovražen Jugoslovanstva spoznati in razkrinkati je zadovoljliva cena vztrajnega nadaljnega dela za jugoslovansko enoto.

Hasan beg, vodilni albanski poslanec v turškem parlamentu, o položaju v Turčiji in Albaniji posebe.

Potovanje po Makedoniji in Stari Srbiji sem prišel tudi v mestce Vučitrn, kjer me je po posredovanju gosp. prof. Elezovića iz Skoplja sprejel Hasan beg, vodilni arnavtski poslanec v turškem parlamentu.

Hasan beg je simpatičen, moderno izobražen mož, star okrog 40 let. Ko sem ga prosil, naj mi odgovori na par vprašanj, je takoj radevolje dovolil interview, a obenem pripomnil, da mu pač na nekatera vprašanja posebno koščljive narave iz lahko umljivih razlogov ne bo mogoče odgovoriti.

Nato se je razvil razgovor, katerega vsebino podajem v naslednjem:

»Gospod poslanec, kako sodite v splošnem o političnem položaju na Turškem?«

— »Položaj v Turčiji je, kar se tiče zunanje, kakor tudi notranje politike, izredno težaven, da, naravnost obupen. Kakšni so odnosi tu pri nas, vidite s svojimi očmi sami najbolje.«

»Kakšen je položaj v Malesiji? Ali bo tudi ta vstaja udušena, ne da bi imela kakšnih resnejših posledic?«

— »Po mojem prepričanju je situacija v Albaniji, zlasti pa v Malesiji zelo resna. Kakšen bo konec sedanjega vstaškega gibanja v Malesiji, seveda ne morem vnaprej povedati, eno pa vem čisto gotovo, da bodo posledice te vstaje čisto drugačne, kakor so bile posledice prejšnjih insurekcij, katerim je nedostajalo vsake kulturne in nacionalne ideje.«

»Kakšne bi naj bile posledice?«

— »Dovolite mi, da se o tem ne izrazim iz lahko umljivih razlogov.«

»Kakšni so medsebojni odnosi med Arnavti raznih veroizpovedanj?«

— »Arnavti niso bili nikdar verski fanatiki in tudi sedaj so v verskem oziru vseskozi tolerantni. Posebno dobri so bili vselej odnosi med mohamedanskimi in katoliškimi Arnavti. Mi Albanci smatramo narodnost, rekel bi, za nekaj materialnega, vero pa za nekaj povsem duhovnega, kar mora v življenjskem boju ostati brezpogojno nedotaknjeno. Zato tudi ni bil verski moment pri nas nikdar tako močan, da bi lahko razdvajal med sabo posamna plemena. Sicer pa so se Arnavti vseh konfesij vsikdar zavedali, da so en narod in da je vsled tega treba strogo ločiti verske razlike od narodnosti. Razen tega vedo mohamedanski Arnavti prav dobro, da so bili nekoč vsi kristjani in da so islam sprejeli šele pod turškim gospodstvom. Tudi meni je na primer znano, da so bili moji predniki katoliki in da so došli semkaj v Vučitrn iz Malesije. Zato ni izključeno, da bi se med bori telji v Malesiji ne nahajal tudi kak oddaljeni moj sorodnik.

Često se tudi dogaja pri nas, da so rodni bratje različnih ver, a v kljub temu vlada med njimi najpopolnejše soglasje. Meni osebno so na primer znane rodovine, v katerih je eden izmed bratrov mohamedanec, drugi pa katolik, a vendar žive vsi v najzvočajšem bratskem sporazumljenju. Iz vsega tega lahko razvidite, tiral za vojarno in istodobno prizidali severni traht. Leta 1779. so ji prizidali nadstropje. Ta zgradba je današnja šentpeterska vojarna¹⁾. Tu naj še pripomnim, da se je šentpeterski pokopališče opustilo l. 1779. in otvorilo ono pri Sv. Kristofu, kjer stoji cerkev iz leta 1497.²⁾

Previdne oblastvene odredbe, na primer kordon ob mejah, strogo izvrševanje kontumaca itd., so imele dobrodejne posledice. »Črna smrt« od leta 1715. dalje ni več prekorajala kranskih meja.

Kužna kosa je spravila po Slovenskem veliko več naroda pod zemljo nego turški meč. Ze pred imenom »kuga« so trepetali in bledeli ljudje. In po vsej pravici! Vsaj niti naša današnja moderna medicinska veda ni pravega uspešnega leka proti njej. Kako šele je moralo biti v onih časih, ko so bili zdravniki po poklicu bele vrane, poleg nevedni, nepraktični, in ko jih je nedostajalo celo po mestih. Zdravniški posel so izvrševali večinoma neuki ljudje, mazači, konjederci in takozvani »padarjibrivci. Lahko si domnevamo, kako so »zdravili ti ljudje, če so se v 16. veku pripravljali celo diplomirani zdravniki, da je kot sredstvo proti kugi na težje piti lastno vodo? Kaj čislano sredstvo je bilo »Zlato« ali »kraljevo

da verskih razprtij ne poznamo v našem narodu.«

»Ali se je narodna zavest šele sedaj prebudila med ljudstvom, ali je vznikla že prej?«

— »Narodna zavednost je pri mohamedanskih in katoliških Arnavtih že precej stara, pri pravoslavni se je prebudila šele pred enim desetletjem, posebno živahno pa pred štirimi leti.«

»Ali je revolucionarno gibanje v Malesiji nastalo med Malisori samimi, ali je bilo povzročeno od zunaj?«

— »Po mojem prepričanju je revolucionarno gibanje nastalo spontano med Malisori samimi, povzročile pa so ga neposredno turške oblasti.

Zbog tega sem tudi mnenja, da vstaje ne podpira nobena tuja država.

Z absolutno gotovostjo to lahko trdim glede prvega vstanka.

Pri sedanjih vstajih igrajo morda vlogo tudi drugi momenti, zakaj povsem naravno je, da se vstaji sedaj vede ali nevede bore tudi za interese onih, pri katerih so našli pomoč in zavetje v trenutku največje svoje nesreče. Kaj hočem s tem reči, vam je gotovo jasno.

»Ali je res, da vodijo sedanjo revolucionarno gibanje ugledni albanski prvaki z otoka Krfa?«

— »Na otoku Krfu res prebiva nekaj uglednih mož naše narodnosti, vendar pa nimajo le-ti prav nobenega vpliva na tok dogodkov v Malesiji.«

»V kakšnem razmerju so Arnavti vobče, vstaji posebe s Črno gorjo?«

— »Na to vprašanje iz tehtnih razlogov ne morem odgovoriti.«

»Kakšno stališče zavzema v narodu Isa beg Boljetinač?«

— »On je eden izmed najuglednejših mož našega naroda. Karkoli jaz ukrenem, storim to v najpopolnejšem soglasju z njim.«

»Ali je res, da je Isa beg pripravljen, pod gotovimi pogoji položiti orožje?«

— »Vest, da bi bil Isa beg stavil Turkom gotove pogoje, ni resnična.

V sedanjih razmerah Isa beg ne bo odložil orožja.«

»Gospod poslanec, ali ste za uvedbo latinskega ali turškega pisma v albanski jezik?«

jajec«, takomimenovalo, ker so ga uživali tudi kronane glave. Iz kurjega jajca so izsekali beljak, okoli rumenjaka skozi nastalo odprtino nasuli so žafrana, jajce spekli v gorkem pepelu, ga zmeli, primešali trjaka in druge drobščine — in »arenija« proti kugi je bila gotova! Izborna je utegnulo učinkovati tole protikužno sredstvo, ki so ga priporočali zdravniki po poklicu³⁾. Ko si doznal, da je okoli tebe zrak okužen, se pogosto drgni od kozla, čem huje smrdi žival, temboljši bo uspeh. Drugi so priporočali: Na stranišče se zateci in duhaj smrad! Čem huji je smrad, tem uspešnejši je proti kugi! Ponavljam, da so taka protisredstva priporočali učeni zdravniki! Kakih sredstev šele se je moral posluževati neuki ljud! Je-li potem čudo, da je tako strašno gospodarila »črna smrt«?

Slovito sredstvo proti kugi so bile tudi krasčice. Zdravniki so bili preverjeni, da to žival absorbira kužni strup. — Še danes je med narodom razširjena vera, ki pripisuje jajcem, znesenim med »šmarnimi mašami«, to je v dobi od 15. velikega srpana do 8. kimavca, neka posebna dobrost in vstrajnost. Takrat se je priznavalo krasčicam, ki so bile ujetje v naznačenem roku, izredno, posebno zdravilno moč. Zdravniki in laiki so se kosali za stavo, da jih, osobito med Velikim in Malim Šmarnom, nalove kar največ. Svoj plen so natikali na klin-

1) Koblar l. c. pag. 43.

LISTEK.

Človeška kuga na Kranjskem.

Priobčil Harambaša.

V času, ko nam grozodejka kolebra takorekoč trka na vrata, bi utegnili marsikaterega čitatelja »Slovenskega Naroda« zanimati, če očitamo, kako je gospodinjila nje stokrat hujša posestrima — prednica, človeška kuga, ki jo tedanjí pisatelji nazivajo »črna smrt«, v prejšnjih vekih po naši ožji domovini.¹⁾

V Evropo se je pritepla ta grozovita bolezen iz Jutrovih dežel. Naš historijograf Ivan Vajkari Valvazor omenja, da se je prvič pojavila na Kranjskem leta 792. — Leta 883. so pri nas tako zelo mrlí ljudje na njej, da so morali kar po dva mrliča zagrebati v eno jamo, nekaj povsem ne navadnega za tedanje čase, ko je bila Kranjska še zelo pičlo obljudena. L. 1006. je opustošila vso Ljubljano; pomrlo je tedaj baje 12.000 stanovnikov.²⁾ L. 1195. so jo zasejale kobili-

1) Primeri Anton Koblarjev spis v »Izvestjih muzejskega društva za Kranjsko«, I., 1891. I., pag. 39. sq.

2) Dolničar Epith. chron. pag. 35. An. 1006. Labaci lue grassante

ee, ki so v neštevilnih jatah priletele k nam. Po Kranjskem je potem morila v letih 1230. in 1348.; v 16. veku v letih 1511. 1529, 1542, 1543, 1553, 1554, 1563, 1564, 1576, 1578, 1579, 1582, 1586, 1598 in 1599. V Ljubljani sami je zadnje imenovanega leta pobrala 350 stanovalecev in je posebno šentpetersko predmestje trpelo pred njo. Istočasno je v Novem mestu zahlevala 800 žrtev in skoraj iztrebila vse mesto. Pojavila se je zopet v letih 1608, 1624, 1625, 1626 in 1631. Strahovito je divjala leta 1644. v Dravljah pri Ljubljani, kjer so na en sam dan imeli 80 mrličev. Skoraj vsa vas je izmrila. V odvratnih kuge je sklenil ljubljanski kanonik Marko Dolinar, da postavi v imenovani vasi na čast sv. Roku, pripošnjiku zoper kugo, cerkev, ki se je l. 1646. res žela graditi z radovoljnimi prispevki³⁾. Vsako leto posebej, dne 16. vel. srpana, ko se slavi spomin imenovanega ugodnika božjega, so verni Ljubljančani prirejali svečane izpovede k dravelski cerkvi, proseč sv. Roka, da jih obvaruje strašne šibe. Pri taki priliki je nekoč v Dravljah pod milim nebom pridigoval sloveči cerkveni govornik, slovenski pisatelj, kapucin o. Ivan Svetokriški. Ta govor se nam je ohranil do danes. Udomljeno vsakoletno romanje je sicer zatrl cesar Jožef II.

12.000 incolarum dolendum pereunt.« Primeri tudi: Valvazor XI., pag. 709.

3) Valvazor VII., pag. 820.

že leta 1784., toda še danes živi nanje spomin v narodu. Na Velikega Šmarnan dan, to je dan pred sv. Rokom, imajo Ljubljančani še vedno vsakoletni shod v Dravljah. Koliko teh posetnikov je pač, ki bi poznali legendo svetnikovo in zgodovino o postanku njemu posvečene podružnice šentviške, ki stoji tu šele 265 let?

Kranjci smo imeli potem do leta 1691. pred kugo mir; tega leta nas je zopet nekuligo postrašila. Pač pa so v tem presledku veliko trpele sosednje obsejne dežele. Vzadnjič se je pojavila kuga v Ljubljani leta 1715. V lazaretu pri Sv. Petru je ležalo takrat kakih 400 bolnikov in marsikak dan je bilo po pet mrličev. Mrtveci so bili večinoma iz najnižjih slojev. Pokopavali so jih na običajnem, tedaj edinem javnem grobju pri Sv. Petru, toda globočje kot navadno, in posipali jih z živim apnom. K sreči je bolezen kmalu prenehala.

Omenjeni lazaret so zgradili mestni očetje ljubljanski najbrže leta 1586., ko je strašna merilka s podvojeno silo morila po rodnem našem mestu. Vsaj dotični sklep datira izza tega leta.⁴⁾ Lazaret je mejil neposredno na šentpetersko pokopališče, ki se je raztezalo okoli cerkve; samo zid z vrati ju je ločil. Mrtvih okuženecv torej ni bilo treba daleč odnašati. To bolnico za kužno so leta 1749. adap-

4) Valvazor XV., pag. 506, in Vrhovec: Die Hauptstadt Laibach, pag. 180.

5) Vrhovec l. c. pag. 186.

6) Arhiv f. d. Landesgesch. . . . I., pag. 31.

7) Koblar l. c. p. 42.

— »Jaz sem brezpogojni pristaš latinice in prav radi tega sem zelo slabo zapisan pri turški vladi.«

»Ali je res, da nima Tarentio Toechi (Albanci izgovarjajo Toči, v italijanskem pravopisu bi torej to ime morali pisati Toci. Opomba pisca.) prav nobenega vpliva med ljudstvom?«

— »Sedaj dejansko nima posebnega vpliva, toda on je mlad in izredno inteligenten mož, zato ni izključeno, da bi v bodočnosti ne igral v našem narodu še velike vloge.«

»Ali je Toechi identičen z Bib Dodo, kakor so zatrjevali nekateri listi?«

— »Ne, ni identičen.«

— »Ali uživa Bib Dodo ugled med svojim narodom?«

— »Preje morebiti, sedaj gotovo ne, osobito ne od tistega časa, ko ga je Seffekt Turgut paša imenoval za poveljajočega v Skadru.«

»Bib Doda je bil pred nekaj meseci baje v važni misiji tudi na Dunaju. Ali je bil tam kaj kot odposlanec in pooblaščenec svojega naroda?«

— »Mi ga nismo tjakaj poslali, na čigav ukaz je torej potoval na Dunaj, si potem lahko mislite.«

»Vi torej smatrate, gospod poslanec, Bib Dodo za narodnega izdajco?«

— »Da, prav gotovo!«

Tem je bil razgovor končan, g. poslanec pa je bil toli prijazen, da mi je obljubil, da bo prav rad dajal v bodoče našemu listu vsa potrebna pojasnila o aktualnih albanskih vprašanjih.

R. P.

Politična kronika.

Po današnji seji gosposke zbornice pojdejo — kakor se poroča iz čeških krogov — člani ministrstva na štirinajstdni dopust. Baron Gautsch ostane na Dunaju in bo pripravljaj za jesensko zasedanje. V petek pojde ministrski predsednik v Ischl, da predloži cesarju bančni zakon v sankcijo in dobi pooblastilo za nadaljnja pogajanja, da se omogoči deložnost češkega deželnega zbora in državnega zbora.

Finančna komisija gosposke zbornice je imela včeraj posvetovanje o bančni predlogi, katerega sta se udeležila tudi ministrski predsednik Baron Gautsch in finančni minister dr. Meyer. Po kratki razpravi je bila predloga z dodatnimi predlogi Ploj - Kuranda sprejeta. Za referenta je bil izvoljen Niebauer.

V nemški krščansko - socialni stranki so še vedno velika nasprotja. Posebne preglavice dela štajerski državni poslanec Neunteufel. Po sklepih razsodišča, kateremu je predsedoval posl. prel. Scheicher, je bil sicer posl. Neunteufel sprejet v krščansko - socialno državnozbornsko zvezo zoper voljo konservativnih štajerskih poslancev pod vodstvom Hagenhofnerja in pa pod vodstvom Schraffla stoječih tirolskih krščanskih socialistov — vendar pa pod gotovimi pogoji. Toda ti pogoji se baje taki, da jih posl. Neunteufel ne bo mogel in tudi ne hotel sprejeti. In tako posl. Neunteufel ne bo faktično sprejet v zvezo, ker bo zadnjo besedo imelo štajersko strankino vodstvo. Vendar pa ni posl. Neunteufel osamljen. Predvčerajšnjim se je vršila v Stainachu volilna slavnost, pri kateri je prišlo do solidarnostnih izjav poslancev Pantza, Keme-

ce in ga sušili na soncu, potem pa so stekli v prah. Tak prah je nosila »prosvetljena« gospoda in »zabiti« kmet na srčni jamici v svilenih vrecicah. Nekateri so si obešali cele posušene krote okoli vratu, drugi jih jedli kuhane na mleku ali kis, zopet drugi jih devali na obližih na kužne rane. Za kužne bule so zdravniki zapisavali obliže in priporočali bolnikom trjakov in podleskov čaj⁹⁾

Cesarska vlada je z odlokom z dne 18. kimavca 1763. leta priporočala zoper kugo tako-le sredstvo: Vzemite rutice, mete, rožmarina, lavendlja in pelina, vsakega po eno pest na dva bokala dobrega vinskega kisa. Osem dni mora stati v posodi na soncu, ali ga pa segrej v toplem pelu. Potem ga precedi in mu daj dva lota kafe. S to tekočino si vsak dan drgni senca in nosnice in si z njo izpiraj usta. — Drugo določilo pravi: Domov prišedši, se preobleci in nemudoma operi vrhno obleko ali si jo prezrači nad ognjem. Ne nosi volnene obleke, niti krzna. Ne jej govodine, sadja, kumar, sira in slaščic, pij pa staro vino. V sobi doma obeši kos ovsnega kruha, ki si ga namočil v očet. Ko se je posušil, ga zameni z novim, starega pa vrzi v ogenj. Prav storiš, če si daš čisto puščati.¹⁰⁾ No, taki nasveti bi se še prenesli.

⁹⁾ Koblar I. c.

¹⁰⁾ Koblar I. c.

(Uvide prihodnje.)

lerja in Neunteufela. Neki govornik je poudarjal, da je Gessmannova stranka sicer z vsi paro delovala zoper te tri poslance, ki so pa navzlic temu ostali zmagovalci, dočim je Gessmann s svojimi pristaši pogorel. Pobratimstvo teh treh poslancev so v Stainachu navdušeno pozdravljali.

V ogrsko - hrvaškem državnem zboru navzlic velikanski vročini opozicija še vedno obstruira. Debata o brambni predlogi skoraj prav nič ne napreduje, večji del sej se vporabi za poimensko glasovanje o prošnjah za dopust. V torko so imeli izven strank stoječi poslanci posvetovanje, na katerem so sklenili, da bodo v debati o brambni reformi zasledovali isto taktiko, kakor jo zasledujeta obe neodvisni stranki. V političnih krogih se govori, da bo mesec avgust za obstrukcijo kritičen, posebno 18. avgust bo zelo kritičen. Grof Khuen-Hedervary je izjavil, da je slišal te govorce. Rekel je, da je mogoče, da bodo ti dnevi za dotičnike kritični; dobro pa ve, da zanj ne bodo. Njegov program ni navezan na kak dan in noben termin ne more vplivati na ta njegov program.

V ozemlju albanske vstaje se položaj ni prav nič izpremenil. Včeraj je bil zadnji dan, da se Malisori podvržejo. Kako se bo turška vlada odločila, se pač še ne ve. Vendar ji pa ne bo drugega preostalo, nego priznati svojo slabost, kajti vsak nadaljni boj bi ne imel uspehov. Vendar se pa nekako doždeva — ali pa je samo bahanje — da se je Turčija odločila, boj popolnoma izvojevati, kar je razvidno iz sklepa ministrskega sveta, da bodo »vstaje« celo preko črnogorskih mej zasledovali. Ta sklep je precej čuden, ker že kot tak vsebuje casus belli. Popolnoma naravno je torej, da črnogorsko prebivalstvo ne more mirno gledati tega provokatoričnega obnašanja turške vlade. Dne 31. julija bi moral črnogorski vragrinski bataljon zapustiti svojo pozicijo na meji, da ga nadomesti drugi. Vojaki so pa na kratko izjavili, da tega ne store. Njihovi želji se je moralo ustreči. Vojno razpoloženje v Črni gori je veliko. — V Podgorico so prišli ruski polkovniki Potapov, Raščinskij in Kolesov, da dobe potrebne informacije. — Pleme Saljanov se že devet dni bojuje zoper turške čete, ki imajo težke izgube. Turki so v tem težkem boju izgubili že dva topa. Dne 31. julija so se celi dan bojevali okoli Broje nikačke. Turki so začeli prodoriti do reke Cijevne, vendar so se morali kmalu z velikimi izgubami umakniti. Vstaji so v zadnjem času uporabljali tudi ročne bombe. — Turško vojaštvo je baje zelo nezadovoljno z novim najvišjim poveljnikom. Nekateri bataljoni so javno odrekli pokorščino Abdulahu paši. — S Cetinja poročajo, da namerava črnogorski kralj Nikola obiskati evropske dvore zaradi vstaje v Albaniji. — Berolinski »Lokalanzeiger« poroča iz Carigrada: Turški poslanik na Cetinju, ki je včeraj sporočil vstašem zadnje koncesije, poroča, da so Malisori sprejeli razven ene vse. Zadnjega predloga Malisori niso pravi razumeli, vsled česar ga je porta na ugoden način interpretirala, tako da zdaj baje ni nikakih diferenc več. Če se pa Malisori navzile temu ne povrnejo v svojo domovino, tedaj je pred vsem svetom dokazana krivda Črne gore. Porta je popolnoma odločena, eventualno iz tega izvajati najskrajnejše konsekvence.

O nemških zahtevah v maroškem vprašanju je sledeče znano: Nemčija zahteva gotov del francoske kolonijalne posesti, ne da bi pri tem žrtvovala le najmanjši del nemškega ozemlja. Nadalje želi Nemčija skleniti s Francijo gospodarske in trgovinsko - politične pogodbe. Tretji pogoji, ki ga stavi Nemčija, je pa, da se ji zajamčijo gospodarske pravice v Maroku.

V angleških mornariških depotih delajo z vsi paro. V ladjedelnici v Devonportu dela 10.000 delavcev noč in dan.

Štajersko.

Štajerski Sokoli, dne 6. avgusta v Domžale! Predsedstvo celjske sokolske župe nam je poslalo sledeče vrstice: Da se oddolžimo kranjskim bratom Sokolom, ki so se lani v izvanredno častnem številu udeležili sokolskega zleta v Celje, smo sklenili, da se udeležijo celjska sokolska župa zleta v Domžale dne 6. avgusta. Bratje Sokoli! Naša naloga je dne 6. avgusta, da ne pokažemo le napredka našega dela v telovadnicah, temveč da okrepimo narodno zavednost in odporni duh Slovencev v ogroženih Domžalah. Zato vas prosimo, da pohitite vsi v Domžale! Odpeljemo se v soboto zvečer z vlakom, ki odha-

ja iz Maribora ob 4. uri 58 min., Pragerkega ob 5. uri 29 min., Celja ob 6. uri 40 min., Zidanega mosta ob 7. uri 03 min., prenočimo v Ljubljani in se v nedeljo jutraj odpeljemo v Domžale. Na veselo avdijenje! Na zdaj! — Predsedstvo celjske sokolske župe.

Hrastniške novice. »Tagespost«, »Tagblatt«, »Stajere« in razni drugi nemški listi prinašajo zadnje dni prav indijansko se glaseče dopise iz Hrastnika. Doba kislh kumar se je pričela in nič se ne čudimo, če so se pričele poglavarju A. kisati možgani tam doli pri nemški šoli, tako lepo obkroženi od raznih smrdečih, gorečih in okuženih objektov: na eni strani ogenj Rucklovih apnenic, na drugem koncu smrdeča, napol falirana kemična tvornica, zadaj čist hrastniški potok in spredaj nikdar prašna ali blatna cesta. Zraven pomaga letošnja vročina, da divji izrodki bolanih možgan zabavajo zmučeno prebivalstvo in mu pripravijo nekoliko razvedrila v tem vročem času. Nek učitelj na slov. šoli je bil obdolžen, da je pretepel nekega otroka, kar mu je zapustilo vidne znake. Seveda A. ni zamudil prilike ter je hitro naščuval starše, da so poslali otroka k zdravniku, ki je radevolje kot vedno izdal obširen atest. Nesreča pa je hotela, da se je našlo premnogo priči, ki so videli, kako je tega otroka pretepal učence nemške šole — in A. je sramotno pogorel s svojim naklepom. Denuncijantstvo je ena glavnih čednosti naših renegotov. Mimogrede bodi povedano, da je dotični g. učitelj znan po svoji pridnosti, zmožnosti in ljubeznivosti navram otrokom. V nedeljo večer so se vračali hrastn. Sokoli z izleta v Zagorje. V Trbovljah so vstopili med divjim hajlanjem hrastniški in celjski veterani. Ko so v Hrastniku izstopili, je prišlo vsled izzivanja nemškutarjev do renkontra med obema strankama, pri katerem je dobil nek slov. gospod na roki precej težke poškodbe. O stvari bo govorilo sodišče. Pri kemični tvornici je bil pripravljena velik navaad na Slovence — posredoval je redar R., zato ga hočejo kemični gospodje spoditi iz službe. Ker pa je občina še v slovenskih rokah, se to ne bo tako lahko izvršilo. Zdaj pa še eno novost, ki so jo imenovali nemški listi predvidno zamolčali: Pred 14 dnevi je bil na nemški šoli sklep. Da bi primerno proslavili uslužnost dež. šolskega sveta, ki je priznal pravico javnosti nemški šoli, da bi pridobili za svojo jetično šolo čimveč lačnih otrok, so sklenili prirediti veselico ter pogostiti mladež zapeljanih slov. staršev. Razposlali so okrožnice, da bi nabrali dovolj Judeževih grošev — pri tem je bil udeležen tudi član slov. krajn. šol. sveta, g. ravnatelj Leiller. Pa to je še vse prav in leno. Prišla je nedelja. Ob preteči nevihti so vlekli mladino na hrib načelu hrastn.-rudniško godbo. Komaj so bili na hribu zbrani, je izbruhnilo grozno neurje — nebo je menda hotelo pokazati svojo nezadovoljnost nad tem početjem nemških priklaticev in neznačajnostjo slov. staršev. hotelo je preprečiti, da bi se tu vršila grda kupčija za slovenske duše. — Strašno je razsajalo nebo. V velikem neredu so tirali uboge deco v gostilno Mar. Loger. Kaj se je godilo tu, naj govore dejstva. Ko se je zvečer zvedrilo, smo videli in slišali, kako so se vlekle v polmeti po hrastniški cesti tolpe totalno opijanjenih otrok, vriskajoče, poječe in tuleče izzivalne nemške pesmi. Bil je to mučen, žalosten prizor. Uboga deca, ubogi zapeljani starši, ki prodajajo za tako ceno duše svojih otrok.

Upamo, da pride tole poročilo do dež. šol. sveta štajerskega, ki ne preze nobene zlagane novice v nemških listih, ki hlastno vodi najstrožje preiskave na vsak osnovan in neutemeljen migljaj »Tagespost« — prosimo, upravičeno »Slov. Narod«. Da pošlje to številko v Gradec. Baje kompetira nadučitelj Sohnen, pod kojega potropanco se je vse to godilo, za nadučiteljsko mesto sedaj javne nemške šole v Hrastniku. Gotovo zelo priporočljiv mož.

Velika veselica šentpavelskega »Sokolac«, ki bi se imela vršiti v nedeljo, dne 6. avgusta, se preloži na nedeljo, dne 3. septembra. Bratska sokolska in narodna društva naj ta dan upoštevajo!

Drobne novice. Iz Celja. Novi predsednik celjskega okrožnega sodišča Bouvier je s 1. avgustom nastopil svojo službo. Od predsednika Wurmserja se je v nedeljo uradništvo slovesno poslovilo. — Imenovana je za pošto oficijantinja v Račah praktikantinja Marija Sattler. — Podpore za obrtno-nadaljevalne šole. Štajerska namestnija je nakazala nemškimi obrtno - nadaljevalnim šolam na Sp. Štajerskem podpore za leto 1911, in sicer mariborski 2000 K, celjski 600 kron, ptujski 300 K, radgonski 400 K in brežiški 100 K. — Letovišče Rog. Slatino je obiskalo do dne 24. julija 1921 strank z 2938 oseba. — Iz Maribora. »Marburger Zeitung« piše: Ker je v nekaterih

okoljskih občinah razširjena kuga svinavka in grintavka, svarimo pred uživanjem surovega mleka. — Solnčarica je zadel 60letnega Janeza Mesareca, posestnika v Gočovi, in sicer pri košnji na travniku. Domači so ga našli mrtvega ležati na hrbtu. — Toča je pobila vinograde v radgonski okolici. Škoda je precejšnja.

Koroško.

Tatvina. Pri Sv. Janezu je vlomit v gostilno Stettnerjevo neznat tat in ukradel 80 K denarja, precej cigar, cigaret, tobaka in par steklene slivovke.

Skozi okno je padel iz II. nadstropja v St. Rupertu pri Celovcu delavec Jožef Heinisch. Zlomil si je obe roki in nogi, ter si močno pretresel možgane. Heinisch je bil malo vinen in ne vedo, ali je skočil zanašajo skozi okno, ali je padel vsled ne previdnosti.

Prometne nesreče. V celovski okolici je povozil neki dunajski avtomobilist mestno ubogo Ivano Fieffebacher. Obležala je mrtva na cesti. — Pri Starem Dvoru je zadel vlak v nek prosto stoječ železniški voz. Navzoča sta bila dva železniška delavca, izmed katerih je enega ubilo na mestu, drugi pa je smrtno ranjen.

Umetnica v stradanju. Snoči ob 7. so zazidali v paviljonu stradanja znano umetnico v stradanju G. Emilon. Prvo šolo v stradanju je napravila Emilon povodom potresa v Mesini, kjer je bila pokopana pod razvalinami 10 dni. V paviljonu hoče ostati 25 dni brez jedi.

Primorsko.

Porotna razprava radi »Banke popolare« v Gorici. V sobotni razpravi je stavil državni pravdnik več predlogov o zaslišanju novih prič. Klicalo pa se bo samo Bedona in prof. Znidaršiča. Zadnji bo moral dokazati, ali mu je res svetoval predsednik banke Lenassi, naj dvigne svoj denar, ker ni v banki zadosti varno naložen. Nato se prečita anonimno pismo iz Rihemberka, kjer se pozivlja državni pravdnik, naj nastopa kazensko proti krivcem. Orisana je v njem tudi situacija cele banke. — Nato pridejo na vrsto izvedenci. Sodni dvor sklene, da bo govoril o banki izvedenec prof. Vierthaler, o zadevi Confortija pa Marsiglio. Prof. Vierthaler pojasni nato porotnikom bistvo dvojnega knjigovodstva, gospodarskih in drugih računov. — Knjige so bile v začetku v redu, toda z leti se opaža čim več izbrisov raznih postavk. Brisalo se je z nožem, popravljalo s črnilom in barvano vodo. Zmešnjavo je grozna. Način knjigovodstva je bil sicer dober, uradnik pa ni znal sestavljati bilance. Prvi fingiran račun je iz l. 1903. Pri bilancah so tudi vedoma delali napake s tendenco, da bi se nerednosti prikrile. Radi zmešnjav v knjigah so bili tudi revizorji opeharjeni. Vsa gnolbava banke je obstojala v odpisih izgub. Na vsak način so morali biti dva ali trije, ki so vodili banko. Bilo je neštevilno računov, s katerimi so pokrivali falzifikacije. Pravi nadalje, da je bil organizem banke zgrešen, da bi moralo biti knjigovodstvo odvisno od izvrševalnega organa. Obstojati bi moralo razum tega še sumarično knjigovodstvo. Kontrola obeh bi bila banki prihranila kri-va pota. Upravni svetniki niso imeli pravega vpogleda v poslovanje, ker jim niso nikoli pokazali došlih pisem. Banka je kupovala negotove akcije. O izgubah na igri manjkajo vpisi v knjigah, zato so računi izvedencev negotovi. Pravi, da so v Italiji dobro vedeli, da banka igra, zato so tudi odbili v Milanu prošnjo za posojilo pol milijona kron. Sistem prikrivanja izgub je spravi v velik nered registre. Dolžniki so bili vpisani za upnike znatnih svot. Bilance — niti tehnično pravilno sestavljene — so bile napadne, ker je bil reeskont povsod prenizek in sicer za leto 1908 celih 975.419 kron! Leto 1908 je kazala bilanca 42.000 kron fingiranega dobička in 5% fingirane dividende, dasi je bila v pravečem konkurzu. Bilanco so sestavili brez izvlečkov računov, bali so se pač, da pride na dan izguba 900.000 K. O natančni izgubi prihodnjaji.

Letalni teden v Trstu. Včerajšnjih letalnih tekem, ki so bile jako ugodne in velezanimive, se je udeležila velika množica gledalcev. Pred poletji se je ogledalo občinstvo razne letalne stroje. Sestavo strojev sta razlagala gledalcem letalca Legagnent in Manissero. Vidmarjev stroj je popravljajo in upajo, da bo v nedeljo zopet gotov. Ob pol 7. so se pričeli poleti avijatika Fischerja s pasažirji. Bil je to veličasten pogled ko se je dvignil Fischerjev biplan v višino nad letalnimi poljem, v čigar ozadju ga je čarobno rdečila zarja zahajajočega solca. Kot prvi pasa-

žir se je dvignil s Fischerjem poročevalec »Piccola« Nordio. Dvignila sta se v lahni krogih 400 m visoko in ostala v ozračju 10 minut. Dalje so se dvignili s Fischerjem še Oskar Delvecchio, 450 m visoko, inženir Haag, C. Seravalle in dr. Gall. Vsi poleti so se izborno obnesli. Pasažirji so bili očarani od užitka poleta v višino, neprijeten je samo odlet. Posebno odlikoval se je včeraj letalec Manissero, ki je v krasnem in drznem poletu napravil v ozkih krogih zaporedoma šest osmic. Pri tem se mu je nagnil stroj večkrat tako silno na stran, da so gledalci neprestano mislili, da se preobrne in vrže predrznega letalca iz višine. Toda ti obrati so bili dobro proračunani in Manissero se je pokazal pravega mojstra v podobnih izvajanjih. Končno je ustavil Manissero v precejšnji višini motor in zdrl s strojem v velikih lokih navzdol. Tik nad zemljo je stroj ostro obrnil in se zopet dvignil. Zel je za to izborno presenečenje občinstva buren aplavz. S tem je bil končan drugi dan letalnih tekem. Za danes so se oglasili zopet štirje pasažirji, ki se dvignejo proti nagradi 200 kron s Fischerjevim biplanom.

Gledališka podpora tržaškega mesta. V zadnji seji občinskega sveta v Trstu se je dovolilo za Verdijevo gledališče v Trstu 60.000 kron podpore. Gledališče je na jako slabem finančnem stališču in je imelo lansko sezijo veliko izgubo. Predlog je bil sprejet samo z enim glasom večine.

Štetetova glava — najdena v Trstu. Snoči ob 11. so našli na stopnicah nekega pomola temnomodro vrečico, lično zavezano z vrstico. Ko so jo odprli, so izmotali iz nje dvojni papirnati ovoj, ki je obstajal iz časniških listov, pa menda iz »Slovenčevih«, človeško glavo. Glava je že popolnoma razjedena, spodnja čeljust manjka, na vratu in za ušesi so prirascene že povodne rastline. Vrečica pa in ovoj sta bila popolnoma suha. Glava je morala biti po izreku izvedencev že najmanj kakih šest tednov v vodi. Po okostju in posebno po zobeh v zgornji čeljusti sodijo, da je to glava 20 do 40 starega moškega. Sumnjo pač, da je to glava od prilike tržaškega orkana ponesrečenega ribiča Šteteta. Zagonetno pa je, kako je prišla glava v tak ličen zavoj in kdo jo je položil na stopnice pomola. Mogoče je, da so ribiči položili glavo tja, ker so se zbal, da jim oblasti zaplenijo ves ribji plen, če naznanijo, da so našli med vjetimi ribami tudi človeško glavo.

Nezgode. Vročinska kap je zadela v Trstu 24letnega zasebnega uradnika D. Vakarelija. — V apnenico je padel 61letni zidar Racman iz Riemana in se smrtno nevarno opek. — Iz visokega odra je padel sobni slikar Ivan Debenjak in si nevarno pretresel možgane. — Nenadoma je umrla včeraj zasebnica Pavlina Marčič. Truplo se odpeljalo v mrtvašnico. Obdukcija je pokazala, da je umrla radi neke bolezni v možganih, ki se je pojavila vsled silne vročine.

Aretirani mornariški begunec. Na Karlovem pomolu v Trstu so aretirali nekega 25letnega mladeniča, ki se je izdal za mizarja Josipa Zaeki. Natančna preiskava pa je dognala, da je aretirane mornariški begunec Ludovik Trubič, ki je pobegnil iz parnika »Admiral Spaun«. Begunca so izročili mornariškemu poveljstvu.

Uradne goljufije. Pod tem naslovom prinaša včerajšnja »Edinost« vest, da je bil poklican v ponedeljek k namestništvemu svetovalcu v Trstu neki Josip Lokj, ki stanuje v ulici Irenci št. 3. Tam so mu pokazali njegovo naznanilnico glede ljudskega štetja. Na naznanilnici je bil prečrtan slovenski in z rdečilom vpisan italijanski občevalni jezik.

Garibaldinci podpirajo Albance. Včeraj so aretirali na parniku »Gautsch«, ki je bil namenjen v Dalmacijo, deset mladeničev, ki so se napotili prostovoljno k albanskim vstašem. V prtljaji teh laških junakov so našli popolno garibaldinsko opravo za celo družbo. Policija je aretirala radi tega več oseb. Uvedli so tudi več hišnih preiskav in dobili še več garibaldinskih oprav ter precejšno množino orožja.

Carinska odprava prtljage v Trstu. Trgovska zbornica v Trstu je dosegla jako ugodne olajšave glede carinske odprave prtljage v Trstu. Inozemskim potnikom, ki pošljejo prtljago naravnost v Trst čez Solnograd ali Tešinj ob Labi, se vrši carinska preiskava te prtljage v Trstu. Če pa pošljejo svojo prtljago po drugi mejoprehodni poti v Trst, se vrši carinska preiskava te prtljage, pri obmejnem carinskem uradu le takrat, če je lastnik prtljage navzoč. Če ga pa ni, mu pošlje carinski urad s prihodnjim vlakom prtljago v Trst, kjer se vrši naknadno carinska preiskava.

Dvojen samomor. Pred par dnevi sta se pripeljala v Opatijo navidez dva novoročena in se nastanila v nekem hotelu. Včeraj sta si izposodila čoln in se odpeljala sama na prsto morje. Ko se zvečer nista vr-

nila, so naznanili hotelski uslužbenci celo stvar policiji. Preiskali so njihovo prtljago in dobili v nekem kovčku pismo, ki se glasi: Midva sva iz Češkega. Ker nama brani zakon, greva skupno v smrt. — Dosedaj še niso dobili niti čolna, niti utopljenec.

Vročina v Reki. V Reki vlada že tri tedne neprenehoma silna vročina. Zbolelo in umrlo je že več oseb, posebno delavcev na prostem. V skladiščih so prenehali z opoldanskim delom, ki ga nadomeste z delavnimi urami v ranem jutru in zvečer. Tudi se je pokazalo že silno pomanjkanje vode, posebno v predmestjih, kamor ni izpeljan mestni vodovod. Če ne bode v kratkem dežja, bode mesto prisiljeno zalagati z vodo iz mestnega vodovoda za kuho in pitje tudi predmestja.

Kolera v Trstu.

Včeraj je obiskal za kolero obolele bolnike v infekcijski bolnici namestniški podpredsednik grof Attens v spremstvu deželnega sanitetnega referenta dr. Celebrinija. V bolnici so sprejeli gosta župan dr. Valerio, mestni fizik dr. Constantini in vodja bolnice dr. Marković. Ogleдали so si bolnike in se pohvalno izrekli o vzornem vodstvu bolnice. Bolnikov je sedaj 14. Včeraj je nenadoma obolela lastnica neke tolerančne hiše, 23letna R. Colognati. Bakteriološka preiskava je dognala, da ima azijsko kolero. Dalje sta na novo obolela 13letna deklica Marija Cibron in neki pomočnik v izdelovalnici za rokavice Paul Hoček. Pri obeh so dognali azijsko kolero. Umrli ni izmed novih bolnikov še nobeden. Najslabša je 17letna Udina, ki se bori s smrtjo in zasebni uradnik Kohn. Pri vseh drugih je opaziti izboljšanje. Poleg teh pa je v bolnici veliko oseb, ki so obolele le za gastro-enteritis, ki pa ni identična s kolero. Vse te slučaje obolenja je povzročilo po mnenju zdravnikov zauživanje surovega sadja in sočivja. Radi tega je izdal mestni magistrat stroge odredbe glede prodaje sadja, posebno pa glede prodaje smokve. Prodajati jih smejo samo na trgu za živila in na Barriera Vecchia in Ponterosso. Takoj po solnčnem zahodu pa morajo prodajalci takoj izprazniti svoje šotore in je vsaka nadaljna prodaja strogo kazniva. Prebivalstvo gre sicer kolikor mogoče iz mesta na deželo, v obče pa je ljudstvo mirno in ni opaziti nevarnega razburjenja, ki se ob podobnih prilikah rado dogaja. Da celo hudomnošne se najde v mestu, ki se iz kolere celo norčujejo. Sinoči ob 9. je poklical neki neznanec telefonično mestni fizikat in javil, da se je prijel pri neki družini na cesti Cologna slučaj kolere. Ta rodbina pa hoče to obolenje prikriti. Neznane, ki si je dovolil to neumestno šalo, je prosil službujoče zdravnike, naj takoj zadevo preiščejo. Peljala sta se dva zdravnika z avtomobilom v dotično hišo, kjer sta se prepračala, da jih je neznanec prav ne ljubilo in brezobzirno potegnil. Mestni fizikat je radi tega sklenil, da se bode oziral na telefonična poročila, le če se bode dotični, ki kliče, zadostno legitimiral.

Dnevne vesti.

+ Kdo je proti kmetu? »Slovenec« piše, da smo naprednjaki sovražniki kmeta zato, ker obsojamo klerikalno gonjo proti uvozu argentinskega mesa in živine iz Srbije. Po zatrjevanju »Slovenca« in njegovih sumišljenikov je namreč prepoved uvoza argentinskega mesa in klavne živine iz Srbije baje velike koristi tudi za slovenskega kmeta. Toda nepristranski veščaki v kmetijski stroki so s statističnimi podatki dokazali, da je prepoved uvoza mesa iz Argentine in živine koristna samo za velike posestnike, ki imajo po več sto repov živine, dočim povzročajo velikansko škodo malim kmetom zlasti v planinskih deželah. Ker na Slovenskem sploh nimamo takih velikih posestnikov, ki bi imeli več sto glav živine, je jasno, da zatvoritev meje proti Srbiji in prepoved za uvoz argentinskega mesa čisto nič ne koristi slovenskemu kmetu, marveč mu celo občutno škoduje. Edino korist od te odredbe imajo madžarski grofi, baroni in židje pa tisti redki veleposestniki v Avstriji, ki razpolagajo s stoglavimi čredami živine. Tisti poslanci, ki so glasovali v državnem zboru za prepoved uvoza mesa iz Argentine in živine iz Srbije, so se zavzemali samo za koristi madžarskih židov in grofov ter nemških veleposestnikov, a so pri tem občutno oškodovali interese ne samo slovenskega delavca, obrtnika in meščana, marveč pred vsem interese našega uboga slovenskega kmeta. S svojim glasovanjem so klerikalni poslanci napolnili žep madžarskim židom, grofom in baronom ter nemškimi našim veleposestnikom z milijoni, ubogo slovensko paro, v prvi vrsti sloven-

skega kmeta pa bodo spravili na be-raško palico. Sedaj pa vprašamo: Kdo je proti kmetu, tisti, ki se mu vedno laska in mu obljublja modrina izpod nebes, v resnici pa krade milijone iz kmetovskih žepov ter jih štrtuje madžarskim grofom in nemškimi veleposestnikom, ali tisti, ki si upa tudi kmetu povedati resnico in obraz-ter mu pokazati v pravi luči navidezne njegove prijateljke. Slovenski kmet, ki misli s svojimi možgani, bo pač vedel, kje ima iskati prave svoje prijatelje — med hinavskimi klerikalci ali med odkritosrčnimi naprednjaki!

+ Ljubljanski škof in gostilničarji. Ljubljanski škof je začel ljuto vojko proti gostilničarjem. Njegov očitni namen je, gostilničarje vsaj okoditi kolikor se da, če jih že ne more popolnoma uničiti. Gostilničarji so vendar veliki davkoplačevalci in že zaradi tega bi jih vlada morala ščititi. Vlada ima dolžnost, varovati stan gostilničarjev, kakor varuje vsak drugi stan. A te dolžnosti ne izpolnjuje. Škof oznanja vojko gostilničarjem in jim bo brez dvoma povzročil veliko škodo, a vlada se ne gane. To je napotilo gostilniško zadrugo za ljubljansko okolico, da je na svojem izredno dobro obiskanem obnem zboru sklenila resolucijo, s katero protestira proti škofu in njegovemu preganjanju gostilničarjev in pozivlja vlado, naj gostilničarje ščiti. Če se omenimo, da imajo v gostilničarski zadrugi za ljubljansko okolico veliko večino klerikalni gostilničarji, potem smo pač zadostno osvetlili značaj te, proti škofu naperjene resolucije.

+ Imenovanje pri drž. železnici. Gosp. Julij vitez Ohm - Januschowsky je imenovan za inspektorja v 6. činovnem razredu.

— Vsled preteče kolere se občinstvo nujno opozarja, da ima vsakega priseljenca nemudoma, to je še tisti dan, policijsko zglasti, kajti le tako je mogoče pravilno nadzorovanje tujcev iz okuženih krajev. Malomarnosti v tem oziru bi lahko imele nedogledne posledice, ker bi se bolezen tudi po naših krajih lahko razširila. V interesu nas vseh je tedaj, da vsakega tujca takoj zglastimo ter obenem naznamimo policijski oblasti, odkod je prišel.

— Rimski grob v Komenskega ulici. Na stavbišča gospoda primarija dr. Derganea v Komenskega ulici so dne 15. julija t. l. pri izkopavanju zadeli ob okostje, ki je ležalo tik zahodnega roba stavbišča. Kot prilogi so našli dvojce rimskih nagrobnih svetilk; večja nosi znano tvorniško znamko »Fortis«, pri manjši, ki je videti zelo obrabljena, je znamka nejasna; najbrž smemo brati Fruscu (s). Okostje se je našlo le 40 m pod sedanjo površino, kar je izredno nizko. 2 dni pozneje so zadeli ob zahodnem robu parcele še ob človeško čeljust. Veliko deloma znanstveno preiskano rimsko grobišče se je razprostiralo, kakor znano, na obeh straneh Dunajske ceste.

— Pozor! Gospodi kegljači ne pozabite, da prireja »Napredno politično in izobraževalno društvo za Kolizejski okraj« ta in prihodnji teden — kegljanje na dobitke. Pričetek vsak večer ob 7. v vrtnem salonu restavracije pri »Levu« na Marije Terzije cesti št. 11.

Litijske novice. Za zidavo Sokolske telovadnice se že dovažajo material, kar gotovo veseli vsakega rodoljuba, zlasti Sokole - telovadce, ki bodo gotovo še z večjim veseljem telovadili na svojih tleh. Tudi bo stavba olepšala tisti prostor, ki zdaj služi za odlaganje smeti in cestnega blata, kamor vse te nesnage gotovo ne spadajo, zlasti, ker gredo mimo ceste, ena na Šmartno in druga k novemu, lepemu sodniškemu in šolskemu poslopju. — Včeraj 2. avgusta je storil obljubo novi župan Kobiličarjev Jurč, pek, ker ga baje državno pravdnštvo ni obtožilo radi znane »ponočne posode«. Za to čast naj se lepo zahvali svoji materi, ki je vse na-se vzela.

Kresnice. 1. t. m. smo imeli občinske volitve. Prišlo je veliko števil volilcev, a župnik je zmagal le v III. razredu, v I. in II. pa kmečka stranka. Tudi pri nas se dela dan! Seveda bo »Slovenec« poročal, da je zmagala S. L. S., pa ni res.

Nova orožniška postaja. V Št. Pavlu v litijskem okraju so ustanovili novo orožniško postajo.

Sestanek absolventov kmetijske šole na Grmu dne 20. avgusta 1911. Iz Št. Petra na Krasu. Danes se nas je sestala — na poziv v časopisih — sedmorica absolventov grmške šole v Št. Petru, in sicer 4 Notranjci in 3 Istrani. En Notranjec je odsotnost brzojavno opravičil. Glede skupnega odhoda iz Ljubljane, se je določilo: Vsi udeleženci, ki so navezani iti v Novo mesto čez Ljubljano, se sestanejo točno opoldne v restavraciji na južnem kolodvoru (g. Schrey), in sicer na vrtu, kjer naj bi imeli skupen obed. Za obed naj se prijavi posamičnik potem dopisnice od 18. avgu-

sta naravnost restavraciju gosp. Schreyju, kateri je o tem že obveščen. Nato se je preitalo in pretresalo v časopisih po pripravljalnem odboru objavljeni program, ter o njem otvorila debata, ki je prinesla sledeče zaključke, katere se tudi predložijo pripravljalnemu odboru v vpoštevanje in objavi v časopisih, da kolegi o njih razmišljajo. Sprejem na kolodvoru v Novem mestu bi bil lahko takoj ob dohodu vlaka in ne skoro celo uro kasneje, da se pridobi časa, za ogled državne kleti in poleg ležečega, kar bo zlasti Nedolencec zanimalo. Ravno radi tega tudi naj bi bil prijateljski sestanek pri Štemburju v Kandiji ob 8. (mesto ob 7.). Tradicionalen »Kres na Grmu« bi lahko odpadel. Pripravljalni odbor naj bi se skrbel dovoljenje za ogled državne kleti. Odkazanje prenočišča se lahko opravi takoj ob sprejemu na kolodvoru. Dne 20. avgusta: S točkama: sv. maša pri Božjem grobu in pozdrav v šolski dvorani, se strinjamo vsi, kakor tudi z ogledovanjem zavoda. Obed naj bi bil točno opoldne, da pridobi časa za zadnjo in glavno točko: »Zborovanje absolventov v svrhu stanovske organizacije, ki naj bi se začelo že ob 2. popoldne, zlasti z oziranjem na to, da odide vlak iz Novega mesta še pred 6. uro zvečer. Točke četrte naj bi se smeli udeležiti ne-le absolventi grmške kmetijske šole, temveč tudi slovenski absolventi drugih kmetijskih šol, bodisi nižjih, srednjih in višjih. V namen stanovske organizacije naj se osnuje: »Društvo absolventov kmetijskih šol«, ki naj bi bilo strogo stanovska organizacija. Ta organizacija naj bi imela namen: Stik absolventov med seboj. Skrb za naraščaj: a) predvsem za umno gospodarstvo na domačih kmetijah; b) za službe, v prvi vrsti v domačih krajih in deželah. Skrbelo naj bi se za strokovna predavanja, posebno, da bi se ta temeljiteje, pogostejše in v večjem obsegu vršila. Nabavljanje članom strokovnih knjig, časopisov in drugega potrebnega. Pospesjevanje razpečevanja pridelkov iz nabave potrebščin, posebno potom perijodičnega stanovskega glasila. Pospesjevanje samopomoči kmetijstva v vsakem oziru. — Sv. Peter, dne 29. julija 1911.

Kruha se boje ljudje okoli Trebnjega. Janez Kruh, delavec iz Vač pri Medvodah, okoli 30 let star, je delal leta 1907 pri zgradbi šentjanske železnice in je izvršil nebroj tatvin in vlomov, in sicer pri Francetu Biškopu, Božo Biskupoviču, Jožetu Novaku, Tomo Perlicu, Andreju Skočerju in še drugje. Radi tega je bil obsojen na triinpol leta ječe, katero kaznen je predsedel v Gradiški, odkoder je bil izpuščen menda letos meseca maja. Napotil se je takoj tja, kamor so ga najbolj vlekli spomini na izvršene tatvine, to je v trebanjsko okolico. Že v začetku junija t. l. se je oglašil nekega večera pri Matiji Hočvarju v Dulah, kjer je bil pred tremi leti na stanovanju. Že dne 25. junija je nekdo vlomil v hišo Franceta Greznika v Lipniku ter mu odnesel za 10 K denarja in nekaj perila. — Vlomljeno je bilo v nedeljo med 6. in 7. uro zjutraj. Dne 16. julija prav tako med 6. in 7. uro zjutraj je izvil nekdo pri zadnjem oknu mrežo iz okna in se splazil v hišo Matije Hočvarja, kjer je pobral za 18 K denarja in nekaj drobnarije. Desetletna domača hči Rozalija je pa zalotila vlomilca ravno, ko je po škripih brskal ter je dobro spoznala v njem Janeza Kruha, ki je pa otroka siloma zapodil stran in kradel naprej. Potem je seveda izginil kakor kafa, orožniki ga pa iščejo. — Janez Kruh je rdečelichen, okroglega obraza, srednje veliki, ima rjave oči, lase in brke ter je temno in priprosto oblečen. Varujte se ga!

Mednarodna plavalna tekma na Bledu. Zdraviška komisija na Bledu priredi v kopališču »Luisenbad« dne 20. avgusta mednarodno plavalno tekmo. Program je sledeči: Dopoldne ob 10.: Prvenstvo Bleda 2800 m. Vloga 10 K. Čestna nagrada in 3 častni znaki. (Eventualni predpavi in medpavi k popoldne se vršijo tekmi.) Popoldne ob 3.: 1. Deško plavanje 50 m. Za dečke, ki do sklepa prijav še niso dovršili 15. leta. 2. Dekliško plavanje 50 m. Za deklice, ki do sklepa prijav še niso dovršile 15. leta. 3. Novinsko plavanje 50 m. Za plavalce, ki še niso tekmovali pri nobeni javni plavalni tekmi. Vloga 2 K. 4. Hrbtno plavanje 100 m. Vloga 3 K. 5. Glavno plavanje 500 m. Vloga 5 K. 6. Damsko plavanje 100 m. Vloga 2 kroni. 7. Skakanje novincev. Za skakače, ki se še niso udeležili nobenega javnega tekmovalnega skakanja. Vloga 3 K. 5 prostih skokov. 8. Prsno plavanje 100 m. Vloga 3 K. 9. Plavanje mlajših 50 m. Vloga 3 K. 10. Glavni skoki: 6 predpisanih skokov in 3 prosti skoki. Vloga 5 K. Predpisani skoki: 1. Odesk vzrak v priročenju. 2. Salto vzrak. 3. Naletom: 3. Plovni skok. 4. Salto naprej. 5. Skok na glavo s priročenjem. 6. Auerbachov skok. 7. Trije prostovoljni skoki iz poljubnih pozicij, pri čemer se bo

pozicija vpoštevala. 11. Bočno plavanje 50 m. Vloga 3 K. 12. Hitro plavanje 100 m. Vloga 4 K. Ob 8. zvečer razdelitev nagrad in sestane v zdravniškem domu. Konkurence se vrše slično pravilom zveze avstrijskih plavalnih društev in se jih udeležijo lahko vsi amaterji. Start za vsa tekmovalja izvemži št. 5. je kopališče »Luisenbad« na Bledu. Prosta plavalna proga brez obrata, označena z bojami. Deske normalne, nalet 3 m. — Nagrade: Pri vseh mednarodnih konkurencah dobe zmagovalci srebrne častne znake; razen tega dobe zmagovalci v mednarodnih tekmah dragocena častna darila. — Prijave z vlogami na zdravniško komisijo na Bledu. — Sklep prijavi: Dne 15. avgusta ob 12. popoldne. — Prijave brez vlog so neveljavne. — Javno izzrebanje prijav in štartnih prostorov dne 15. avgusta ob 6. zvečer v hotelu »Luisenbad« na Bledu; pristop imajo člani prijavljenih društev.

Huda žena. Ko je snoči nek mož potem, ko se je doma z ženo spril, šel s svojim prijateljem po Poljanskem nasipu, je za njim prihitela njegova boljša polovica in mu velela, da ima iti takoj domov. Ker se on za to ni zmenil, ga je na ves glas zmerjala z raznimi psovskami. Nabralo se je precejšnje število gledalcev. Konec zabave pa je naredila s tem, da mu je vzela slannik, ga vrgla v Ljubljano in mu dala še par zausnje. Ko jo je stražnik opozoril, naj se na ulici dostojno obnaša, je bila tudi proti njemu surova.

S ceste. Ko je včeraj popoldne na Dunajski cesti hlapec Alojzij Arzevšek pustil pred neko trgovino statij konja brez nadzorstva, je konj sam šel naprej in zašel v voz izvoščeka Evstahija Lipca. Izvoščekov voz je bil od sunka poškodovan. Arzevšek bode moral plačati škodo, poleg tega se bode tudi moral zagovarjati pred sodiščem.

Kolo ukradeno. V Spodnji Šiški je nek čevljarski pomočnik ukradel gostilničarju Antonu Stirnu kolo »Omikon-Helik«. Kolo ima tovarniško št. 113.565, je črno barvano, ima navzgor zakrivljeno balanco, je prostega teka s celo ploščo, prednja pnevmatika je zakrpana, sedlo pa je z rjavo kožuho preoblečeno. Kolo ima tablico 243. rdečo na črnem polju in je vredno 140 K. Tat je odnesel tudi 35 parov pripravljenih gornjih delov za čevlje in 600 komadov razglednic »Restavracija pri Zvezdi« v Spod. Šiški. Pozor pred nakupom!

Zaradi prepovedanega povratka je bila včeraj aretovana na Slovenskem trgu 29letna Marija Jakovec, rodem iz Št. Jurja pri Kranju. Izročili so jo okrajnemu sodišču, po prestani kazni jo bodo pa odposlali odgonskim potom v domovno občino.

Nesreča. Ko je včeraj popoldne mizarski pomočnik Ivan Kovačič zagal nek les, mu je pri tem spodletelo ter mu je žaga na levi roki obrezala razun palca vse prste. Kovačiču se je takoj roka obvezala in se je podal peš v bolnico. Na poti je vsled bolečin onemogel in se zgrudil. O tem je bila obveščena rešilna postaja, ki je ponesrečenega prepeljala z rešilnim vozom v bolnico.

Raco ustrelila sta dva šolska učenca s flobert puško gostilničarju Ivanu Grilu in se je pri tem eden v dlan leve roke ostrelil.

Izgubljeno in najdeno. Ključar Anton Jurkovič je izgubil 170 K v bankovcih po 20 in 1 zlat za 10 K, zaviti v robcu. Zasebnica Katarina Neumayer je izgubila črn svilnat dežnik. Vdova Adela Cinauer je izgubila rjavo usnjato denarnico z vsebino 4 K. Zasebnica Frančiška Meder je izgubila rjavo denarnico s srednjo vsoto denarja. Posestnica Marija Škerjanc je izgubila na Vodnikovem trgu denarnico s 2 K denarja. Ključavničarski pomočnik Teodor Slanovec je našel žogo.

Izgubljeno. Anton Jurkovič, stanujoč v Spodnji Šiški v Kamniški ulici št. 186 je izgubil 1. t. m. ob 3/10. zvečer na poti iz Kamniške ulice do Kolodvorske ulice 170 K. Pošteni najditelj naj prinese denar ključavničarju državne železnice Antonu Jurkoviču v Spodnji Šiški, Kolodvorska ulica 186. — Izgubila se je v ponedeljek 31. julija, od 4.—7. ure popoldne iz Podbrezja do Posavca (Gorenjsko) knjižica, v katero se vpisuje mleko, z vsebino 300 K denarja. Pošteni najditelj se prosi, da proti nagradi odda na naslov Franca Vidica v Mošnjah pri Radovljici, ali na na sl. c. kr. orožniško postajo v Podbrezju.

»Slovenske Filharmonije« oddelek koncertira jutri pri večernih predstavah Elektroradiografa »Ideal« ob 8. zvečer na vrtu hotela »Malič«. V parku hotela »Tivoli« igra salon - orkester, kakor običajno od 7. zvečer. Vstopnina prosta.

Narodna obramba.

V prid družbe sv. Cirila in Metoda se vrši 13. avgusta na Prevostih

pri g. Rusu velika vrtna veselica. Predpriprav so se poprijeli s čilo silo domači rodoljubi, tako, da bosta zabava in uspeh daleko nadkriljevala lansko veselico, ki je — kakor je splošno znano — uspeła izborna. Natančnejše poročilo sledi.

Litija. 30. julija imeli smo občni zbor Ciril - Metodove podružnice za Litijo in okolico. Udeležba je bila še precej povoljna, vendar so izostali marsikateri, ki bi bili pač lahko prišli. Posebno Šmarčani se vedno odtegujejo takega zborovanja. — V odbor so bili voljeni: gg. Jakob Roglič, prvomestnik; Luka Svetec, tajnik in Vinko Watzak, blagajnikom, kateri posel že več let prav marljivo opravljata. Za namestnike pa gg. Fr. Slanc, Iv. Demšar in Iv. Hočevar; za odposlance k vel. skupščini, za katero se še zdaj ne ve, kje bo: gospica Pavla Mešek, gospa Jospina Steiner, gg. dr. Iv. Premrov in Fr. Slanc, vsi iz Litije. — Udov je izkazala podružnica za l. 1911 — 1912, med temi 45 pokroviteljev.

Društvena naznanila.

»Sokolski zlet v Domžalah«, ki ga priredi ljubljanska sokolska župa s sodelovanjem Gorenjske, ter Sokolske župe Ljubljana I., katerega pa se udeležijo tudi ostale oddaljene župe po deputacijah, zaključil bode dobo slovenskih sokolskih zletov za tekoče leto. Drugič je prireja slovensko Sokolstvo zlet v Domžale. Prvič je bil tam l. 1907. Dosti manjše je bilo tedaj slovensko Sokolstvo in temu primena tudi udeležba na tedanjem domžalskem zletu. V štirih letih se je naše Sokolstvo znamenito razvilo; letošnji zlet v Domžalah bo pokazal brez dvoma napredek slov. Sokolstva izza prvega domžalskega zleta, pokazal ga bo v številu in v kakovosti. Sokolski zlet pa bo obenem spojen s slavnostjo otvoritve »Sokolskega doma« istotam; mlad v neugodnih razmerah, boreč se z mnogimi ovirami, je domžalski Sokol vendar pokazal toliko silo, udeležil toliko vztrajnost in energijo, da mu po maloletnem društvenem obstoju že stoji lasten dom, ponosen in lep, nova trdnjava sokolska. Glede na pomembnost te prilike in važnost te postojanke, ki jo zavzema domžalski Sokol, pričakovati je sijajne udeležbe. Zatorej Slovenci pohitite 6. avgusta v Domžale.

»Sokol I.« se udeleži II. hrvaškega zleta v Zagrebu v dneih 13., 14. in 15. avgusta. Brate člani, ki se nameravajo udeležiti tega zleta vljudno prosimo, da prijavi svojo udeležbo. Prijave za udeležbo prejema brat Vidmar, Pred škofijo. Tudi drugi nečlani se zglašijo lahko istotam. Vsakemu, ki se zglasti je plačati takoj 4 K za legitimacijo, s katero bo imel na zletu pristop k vsem prireditvam in pravico do brezplačnega prenočišča. Ker je do konca tega tedna prijave odposlati in se na poznejše glede prenočišč in skupnih obedov ne bo ozirati, se vse udeležni-k opozarja, da se do sobote zanesljivo zglaste.

Domžalski Sokol vljudno naznanja bratom Sokolom in članom društva ter cenj. občinstvu, da ne razpošilja za velik sokolski zlet v Domžalah, ki bo v nedeljo, dne 6. avgusta t. l. nikakih ročnih vabil, ker vabi javno po vseh časopisih in s plakati ves zaveden slovenski svet, da pride v nedeljo v Domžale!

Ljudska veselica ob velikem sokolskem zletu v Domžalah, ki bo v nedeljo 6. avgusta t. l., bo gotovo nekaj posebnega. Igrali bosta dve godbi. Zunaj na veseličnem prostoru bo preskrbljeno za razne jestvine in pijačo. Stregle bodo domače narodne gospe in gospodične. Izi posebne prijaznosti do društva, so prevzele sodelovanje tudi cenj. narodne dame kamniške. Prostorna telovadnica v Sokolskem domu, bo pa služila ta dan plesu. Za vsak ples se plača 10 vin. Pri plesu bo igral domači orkester.

Društvo jugoslovanskih uradnikov, nam naznanja, da se vrši njegov izredni občni zbor v nedeljo, dne 6. avgusta že ob 11. uri dopoldne in ne šele po ustanovnem obnem zboru »Zveze jugoslovanskih železničarjev«, kakor je bilo to pomotoma objavljeno v »Jugoslovanskem železničarju«.

Obrtna zadruga na Bledu priredi 27. avgusta t. l. preizkušnjo obrtnih vajencev in pisarni zadrugne bolniške blagajne na Bledu. Mlino št. 3. Vsi vajenci, kateri so učno dobo dovršili in nameravajo napraviti preizkušnjo, naj vložijo pismeno prošnjo na obrtno zadrugo na Bledu, katere je koleka prosta. Prošnjo ima podpisati tudi učni mojster in se mora najpozneje do 17. avgusta t. l. doposlati. Vajenci, kateri so člani obrtne zadruge na Bledu, vplačajo obenem s prošnjo znesek 5 K kot pristojbino; vajenci od mojstrov, kateri niso člani zadruge, pa imajo vpsolati 12 K kot pristojbino za preizkušnjo. Tudi obrtni pomočniki, kateri še nimajo te preizkušnje in imajo že učno apriče-

vvalo, se sprejmejo k preizkušnji. V tem slučaju so pristojbine enake ter se ima učno spričevalo prošnji priložiti. Ta preizkušnja je za vsakega rokodelca zaradi tega potrebna, ker brez te svoj čas ne dobi obrtnega lista za samostojnost mojstra brez ozira na to, ali se je učenec učil v takem kraju, kjer obstoji obrtna zadruga ali ne. Ako je bil učenec dolžan obiskovati obrt. šolo, priložiti se ima prošnji tudi izpričevalo obrtne šole.

Slov. planinskega društva podružnica v Radovljici priredi veliko vrtno veselico na obsežnem vrtu znane gostilne »Triglav« v Leseah dne 6. avgusta t. l. Novi posestnik te gostilne g. Kmet iz Ljubljane je prenovil vse gostilniške prostore in vrt spremenil v pravi park. — Po pripravi soditi bo veselica nekaj posebnega. Ljubitelji naše lepe Gorenjske pričakujemo v najboljnjem številu.

Sokolsko slavlje v Škocijanu pri Mokronogu. V nedeljo, dne 23. julija je bil v Škocijanu pravi praznik sokolske misli. Došlo Sokolstvo iz Novega mesta, Sv. Križ - Kostanjevice, Mokronoga in Trebnjega je pozdravil škocijanski župan g. Činkole. V vznešenem govoru se mu je zahvalil br. starosta novomeškega »Sokola«, nakar je sledil sprevod ob izvrstnem sviranju novomeške godbe ter izvrstne fanfar kostanjeviške. Sprejem in vsem nadaljnjim točkam je z navdušenjem prisostvovala čez dvatisočglava množica po večini domačega ljudstva. Pripomniti moram, da se je izletu priključilo častno število meščanov, oziroma tistih iz Novega mesta, Kostanjevice, Mokronoga, St. Jerneja itd. Po obhodu je sledila telovadba, in sicer v prvo zagrebške proste vaje pod vodstvom br. načelnika Gregorca. Kazatelj br. Perdan. Nastopilo je osem četrstopov. Izvajanje je bilo dobro. Kritje bi bilo lahko še boljše. Počep v II. vaji se je menda radi prevelike trave deloma ponesrečil. Sicer pa malenkostne hibe niso kvarile celotnega nastopa. Na orodju. Prva vrsta na bradlji vzorna. Druga vrsta dobra v skupinah. Po zamenjavi prva na drugo, druga na bradlji z izvrstnimi uspehom. Telovadba je ljudsko maso kar omamila. Od samega občudovanja so oni frenetični aplavzi, ki so obični razvajenejši družbi, odpadli, a navdušenje je masa izražala z vsako besedo, z vsakim pogledom. Trdemu delu je sledila prisrčna zabava, nepretirana in nepriljudna, dasi tujec, brez kroja sokolskega, sem dihal prosto ter užival bratsko ljubav dolenskih bratov. Dan je mineval in v svesti si velikega moralnega uspeha, smo se poslavljali. Precej pozno v noč pa je še rajala mladina na, z lampijončki okrašenem prostoru ob srebrnih zvokih gardne godbe. Neoporečnih zaslug na tej prireditvi tudi je pripisati vrlim Škocijancem, posebno vrlim damam. Postrežba v paviljonih je bila dobra in cenena. V svesti si, da nepristranska kritika more le koristiti, pripomnim še, da če bi se bratje držali veseličnega prostora ter ne posečali gostilen, posebno takih, ki so Sokolom neprijazne, bi izostal neprijeten dogodek v Gobečnikovi gostilni. V danih razmerah je sokolski kroj prevzvišen za družbo, na kakoršno je naletel v omenjeni sobi. Mar ni prišel kaplan z namenom združbariti? Čemu se mu je posrečilo? Vi pa, vrli dolenski mladeniči iz Škocijana in St. Jerneja, posnemajte Sokolstvo! Niste li občudovali teh zdravih, marmornih teles telovadcev? Niste li občudovali te vtelesne duševne sile sokolske? Sledite ji! Ne zapravite lepe mladosti brez boja za ljubo očetnino! In vi, starši, podpirajte jih! Dober član sokolske družbe, je tudi dober sin. Dober, discipliniran telovadec — dober delavec. Na delo torej s sokolskim rekom: »Ne časti — ne slave!«

Krmežljavček pred sodiščem.

»Tralala« sicer ni rekel, ko je zagledal pred seboj visoko sodišče, pač pa si je mislil »Šentaj, sedaj pa ne bo nič dobrega!« ko je zagledal resne obraze sodnikov, nadsvetnika Vederjaka, sodnikov. Peršeta, dr. Papeža in državnega pravdnika Kremžarja. Pa je to tudi nekaj nenavadnega, Krmežljavček zaplenjen, kakor oni Cankarjev poštenjak! Vendar se Krmežljavček ni tako udal. Vsaj pritožil se je in si vzel za zagovornika dr. Kokalja. § 516. je visel nad njim kot Damoklejev meč in državni pravdnik je videl posebno v nastopu županove hčerke nekaj strašno nespodobnega. Posebno v besedah — stoji! teh ne smemo povedati! — v eni sami besedi je bila vsa nespodobnost sveta. Dr. Kokalj kot zagovornik zločinca je razmotrival objektivni dejanski stan § 516, ki nikakor ni podan v inkriminiranih besedah, ker zahteva, da se pravnost ali sramežljivost hudo žali, česar pa dotični odstavki »Krmežljavčaka« niso storili. Pesem, ki je bila z dotičnimi odstavki vred

konfiscirana, je treba vzeti v celoti, ne sme se pa pasti v isti pregrešek, ki ga je storil komponist te pesmi, da bi jo napravil bolj blagodejno in jo razkosati na zloge. Če bi bila pesem napisana tako suhoparno brez komponistove umetnosti, bi gotovo nobenemu ne prišlo na misel, najti v tej pesmi kaj spodtakljivega, kaj šele prestopok po § 516. Teda samo oni nerodni organist je kriv konfiskacije. Sploh pa tudi v tej obliki, kakor je pesem napisana, nima nikake sposobnosti žaliti pravne čute. Tako delajo tudi narodne pesmi če pojo:

»Men' ga je Kra —
men' ga je Kra —
men' ga je Kranjica dala itd.
in vendar se noben človek nad tako pesmijo ne spoditka. Če tedaj vzamemo konfiscirani del »Krmežljavčaka« v celoti, moramo priznati, da pravnost ali sramežljivost ne trpi ničesar, še veliko manj pa da bi dali ti odstavki povod k očitjanju pohujšanja. Če dotični škof ni hotel poslušati tega petja, tudi to ni noben argument, zakaj škof ima svoje nazore, mi pa svoje. Da se je oni škof spoditkal nad to pesmijo ne more biti podlaga, zaseženju po § 516. Škof v onih besedah tudi ni videl ničesar pravno, marveč samo jeza ga je trla, ker je mislil, da hočejo dekleta zafkravati njegovo cerkveno dostojanstvo. Vedenje deklet je bilo le karikirano in gotovo dobro karikirano v vsej nerodnosti, pa tudi v drugih osebah ne najdemo prav ničesar drugega, kakor dobro uspele karikature nekega višjega cerkvenega dostojanstvenika. Karikatura pa ne obsega prav ničesar nenavnega, prav ničesar, kar bi spadalo pod § 516., ker v celi karikaturi ne najdemo niti enega mesta, ki bi utegnilo škodovati pravosti. Tu manjka tedaj za dejanski stan § 516. vse, kar mora biti predpogoj vsaki obsodbi. Vprašamo le, kje vzbuja kaj v celi tej karikaturi nekega visokega cerkvenega dostojanstvenika pohotnost? V celi Ljubljani ga ni človeka, ki bi to našel, vsi so videli v tem delu »Krmežljavčaka« le dobro pogodečo zafkracijo nekega visokega cerkvenega dostojanstvenika. In če bi se čutil on užaljenega, bi bilo to nekaj naravnega, ker se je karikatura res izborna obnesla. Nesmisel pa je trditi, da žali povest ali ta del pravstveni čut. Stojim na stališču, da je bila zasega neopravičena in ugovor proti zasegi popolnoma opravičen in lahko trdim, da me je ta zasega hudo presenetila in to tembolj, ker ni bil zasežen neki drugi spis, ki je vzbujal nepopisno pohujšanje in na najgrši način žalil sramežljivost in moralo, ker ni bila zasežena ona skandalozna rdeča brošura našega ljubljanskega škofa, ki bije v obraz morali in kulturi. Oglejmo si pa še druge proizvode trga, pogledjmo »Bombo«, »Karikature«, »Pshüt«, »Kleines Witzblatt«, v vseh teh listih je mnogo opolzkega, kar bi pravstveno manj trdnemu lahko vzbujalo pohotne misli in vendar ne pride nobenemu državnemu pravdniku na misel, da bi zasegel te liste. Kar pa beremo v »Krmežljavčaku« niti opolzko ni, ker karikira le nerodnost ljudstva in zafkrjuje nekega višjega dostojanstvenika. Ali bomo morda videli v tem nekaj nenavnega, če se županova hči usene ali pa če zapoje: »Tralala!« Tu ni mogoče najti objektivnega čina § 516., užaljenega bi se mogel čutiti edino oni karikirani visoki cerkveni dostojanstvenik, kar pa ne spada pod sankcije tega paragrafa, marveč je samo stvar zasebnega obtožitelja. Predlagam tedaj razveljavljanje zasege. — Po kratkem posvetovanju je razglasil sodni dvor sklep, da se ugovor proti zaplenbi zavrne v celotnem obsegu ter utemeljuje to sodbo s tem, češ, da je pisan ves odstavek v nelepem tonu ter dokazuje iz nezaplenjenega dela, da mora vsebovati zaplenjen del dejanski stan po § 516., ker »so zamen prigravarjali duhovniki škofu, da naj ostane, zamen so poskušali raztolmčiti mu njegovo zmoto.« Seveda se je zagovornik dr. Kokalj proti tej razsodbi pritožil.

Izpred sodišču.

Kazenske razprave pred okrajnim sodiščem.

Klerikalna blamaža v Šiški.
Povodom ponesrečenega klerikalnega javnega shoda v Zg. Šiški so povzročili klerikalni kolovodje tudi nekaj rabuk, ki nam značijo vedno le klerikalce, in katere rabuke sedaj izrabljajo ti možakarji v svoje umazane in maščevalne namene. Na to so bili seveda ti črnuhi že pripravljeni. Imeli so za slučaj ponesrečenega javnega shoda že pripravljeno dvojlenje od glavarstva, da smejo sklicati zaupni shod po § 2. Ker so bili šišenski napredni krogi radovedni, kaj bodo čekali in kvassili ti klerikalni očetje svojim vernim ovčakom, se je zbralo na shodu veliko naprednega elementa. Tega so se klerikalci zbal in se hoteli poslužiti dovoljenja

za shod po § 2. Napredni zborovalci pa s tem niso bili zadovoljni in so zahtevali javen shod, češ, pravica se lahko javno oznanja. Nastal je prepir med katerim so hoteli klerikalci naprednjake s silo odstraniti. Vsaka sila pa povzroča odpor. In tega so občutili seveda tudi klerikalci, katere je razburjena množica osramotila in marsikakega črnuha spravila v neljubo dotiko s pestjo in palico. Kratko, ker so predrzno napadli, so bili tepeni. Vsled tega so napravili več kazenskih ovadb. Janko Babnik, uradnik tobačne tovarne in c. kr. kadet v rezervi, toži posestnika Josipa Seidla v Spod. Šiški, češ, da mu je ta jako neprijetno otipal glavo in ga podil iz veže s silnim glasom, ki mu je baje strašansko pretresel živce: »Vun ž njim!« Podobno je ravnal baje neusmiljeni g. Seidl tudi s slavnim klerikalnim priganjačem Orehkom, čigar glava je baje po njegovi trditvi, kateri pa ne moremo popolnoma verjeti, tudi neprevidezno žogala po klerikalni veži in se končno znašla vsa brneča v zaklenjeni sobi za te junake usodne klerik. gostilne. Klerikalne priče so seveda to potrdile in sodišče je obsodilo Seidla, ne oziraje se na novo predlagane toženčeve priče, na 40 kron globe. — Tožil pa je tudi Seidl Babnika. Ta ga je vlekel za las in ga z drugimi klerikalnimi gladijatorji, ki so ga obsipali kot strupeni brencelji, tolkel s palico po glavi in povsod, kamor je zadela sveta roka šišenskih klerikalcev. Da se je obojestransko teplo, to je popolnoma gotovo. Zaslišalo je sodišče tudi glede tega več prič, toda te niso mogle zanesljivo označiti imenoma onih bojažljivih rok, ki so se tako preteče stegale po Seidlu. Zato je bil klerikalni junak Babnik seveda oproščen. G. Seidl se je proti tej razsodbi takoj pritožil, in morda se v prvem nadstropje justične palače le še dožene, kdo so bili oni klerikalni junaki, ki bi zaslužili, da se jim pušča in iztisne iz njih klerikalnih mošnjčkov kljub tej silni suši, tudi par klerikalnih kronc.

Razne stvari.

* Bivši poslanik Zjedinenih držav v Trstu J. M. Hotsek je umrl v Čikagi. Hotsek je bil v Trstu jako priljubljen. Posloval je tam 4 leta in odšel pred kratkem v Čikago radi bolezn.

* 400 oseb zastrupljenih. V Montpelieru na Francoskem se je zastrupilo s strupenimi kandidti, ki jih je napravil tamošnji pek, 400 oseb. Umrl še ni nihče. Pek taji odločno, da bi bil vmešal v pecivo kako škodljivo in strupeno snov. Mogoče je, da se je pecivo res le radi silne vročine tako hitro pokvarilo.

* Strela udarila v cerkev. V občini Balza blizu Budimpešte je udarila strela med mašo v cerkev, v kateri je bilo polno ljudi. Nastala je grozna panika, prestrašeni so begali ljudje po cerkvi in se gnetli in trli pri izhodu, kjer so se odigravali zelo mučni prizori. Več oseb je bilo ranjenih. Ko se je cerkev izpraznila so našli na tleh 5 žensk, ki so bile že mrtve, tri pa zelo nevarno poškodovane.

* Odkritje spomenika Havličku. V Čikagi so odkrili spomenik češkega pesnika Havličku. Slavnost je trajala tri dni. Udeležilo se je posebno veliko čehov ameriških, prišlo pa so tudi deputacije iz Evrope. Havliček je umrl v Čikagi l. 1856. Spomenik, ki ga je izdelal Jozef Strahovsky v Pragi stoji v Dorglasparku. Pri odkritju so govorili guverner Deneen, župan Harrison in profesor Zmrhal.

* Prebrisani milijonar. Amerikanski milijonar Brown, ki stanuje že kakih 20 let na svoji jahti ob obrežju Essexu ter doslej je nikdar ni plačal osebne dohodarine, je bil te dni obsojen, da mora naknadno plačati velikansko svoto, ki se je tokom tega časa nabrala in vrhu tega še veliko globo. Brown se je pred sodnijo skliceval na to, da ne živi na Angleškem, marveč na svoji jahti, ki je angleški zakoniki ne priznavajo kot stanovanje. Takoj po razglasitvi obsodbe se je podal na svojo jahto in bo najbrže pred eksekucijo pobegnil.

* Kolera. iz Carigrada poroča poročevalec lista »Lokalanzeiger«: Vrhovni poveljnik turških vojev v Albaniji Abdullah paša zahteva v svojih poročilih na vlado, da mu pošlje vojaštvo samo iz Soluna, ker tam kolera med vojaki še ni tako strahovito razširjena, kakor v Carigradu. Turška vlada namreč taji, da bi se bila kolera v Carigradu tako hudo razširila. Vendar pa je gotovo, da je Carigrad popolnoma okužen. Vojašnico Taksim so morali zaradi kolere obkoliti in noben vojak ne sme iz vojašnice. V mestu samem zbolijo na dan najmanj šestkrat toliko ljudi kakor priznavajo uradi. Več kot 100 ljudi na dan zgrabi ta strašna bolezen in gotovo več kot polovica bolnikov tudi umre. Uradno priznavajo, da je v Carigradu zbolelo zopet 21 oseb in 10 oseb umrlo za kolero.

Književnost.

— »Slovenski Sokol« ima v št. 7. naslednjo vsebino: 1. K domžalskem zletu. 2. Navodila za domžalski zlet. 3. V Zagreb. 4. Natečaj. 5. Bratom naročnikom!

Telefonska in brzojavna poročila.

Obsojeni Sokoli na Koroškem.

Borovlje, 3. avgusta. V znani zadavi glede udeležbe boroveljskih Sokolov na sokolskem zletu v Škofj. Loki je bil starosta Mišič obsojen oči sodišča na globo v znesku 20 kron in sicer radi tega, ker se je udeležil zleta v kroju vkljub oblastveni prepovedi. Sokole je zastopal odvetnik dr. Kušar iz Kranja.

Sestanek članov »Nationalverbanda«.

Celovec, 3. avgusta. Ob jarkilki razstave se vrši tu od 12. do 15. avgusta tudi shod članov neruškega »Nationalverbanda«, na katerem bo govoril tudi predsednik zbornice Sylvester. Nemški poslanci se bodo posvetovali o politični situaciji in v stališču, katero naj zavzamejo nasproti jesenskemu programu parlamenta.

Gospodarska zbornica.

Dunaj, 3. avgusta. Gospodarska zbornica je pričela danes ob 1. popoldan sejo, v kateri bodo rešili vse one zakonske predloge, ki jih je sklenila poslanska zbornica.

Novi kurator avstrijskega muzeja za umetnost.

Dunaj, 3. avgusta. Za kuratorja avstrijskega muzeja za umetnost je imenoval cesar za lastnoročnim pismom grofa Gudenusa.

Vročina se povrne.

Dunaj, 3. avgusta. Meteorologi na postaja razlašča, da je treba računati s tem, da se v prihodnjih dneh vročina zopet povrne in celo naraste. V Belgiji je moralo mnogo tovarnen ustaviti delo, mnogo oseb je tudi vsled vročine umrlo.

Argentinsko meso.

Budimpešta, 3. avgusta. Danes popoldan se vrši tu ministrski svet, ki se bo bavil z avstrijsko zahtevo glede uvoza argentinskega mesa.

Kolera.

Budimpešta, 3. avgusta. Iz Velikega Varadina poročajo, da je zbolela tam za sumljivimi znaki kolere žena blagajnika nekega cirkusa.

Polet Pariz - Budimpešta - Carigrad.

Budimpešta, 3. avgusta. Ogrski letalni klub je dobil iz Pariza obvestilo, da se je sestavil tam komite za tekmovalni polet iz Pariza čez Budimpešto v Carigrad, tedaj prog 6000 km.

Turki in Malisori.

Carigrad, 3. avgusta. »Tanin« vstraja na stališču, češ, da je razmerje med Turčijo in Črno goro zelo resno. Zunanje ministrstvo je baje izjavilo, da Turčija ne povrne Črni gori niti vinarja onega denarja, ki ga je Črna gora razdala za podpore Malisorom.

Carigrad, 3. avgusta. Med turško vlado in Malisori je po zahtevu turške vlade sklenjen mir. Pogoj, ki ga stavi turška vlada je, da se Malisori, ki so pobegli čez mejo takoj vrnejo domov. Listi poročajo, da bodo izpolnili Malisori tekem 4 do 5 dni to zahtevo turške vlade.

Dunaj, 3. avgusta. Uradna poročila prinašajo vest, da se v Črni gori kolera strahovito širi ter da kolera zlasti ogroža vojaštvo. Tudi v naselbinah ubeglih Malisorov se je začela širiti kolera, vsled česar Malisori trumoma beže domov. Črnogorska vlada se temu povratku Malisorov tudi nič več ne upira.

Čedne podpore Albancev.

Rim, 3. avgusta. General Garibaldi, ki je pripravljaj ekspedicijo v Albanijo, da reši Albance turškega jarma, dolži komite, ki se je svoj čas sestavil, da nabira doneske za podporo Albancev, da je ta komite ves denar defraudiral. Mnogo denarja itak ni bilo zbranega, pravijo da kakih 6000 lir, od tega pa je dobil komite za ekspedicijo v Albanijo celih 58 lir 75 centov in neki drugi albanski komite 151 lir.

Kolera v Turčiji.

Carigrad, 3. avgusta. Kolera se v Turčiji strahovito širi. Uradna poročila poročajo, da je v zadnjih dneh zbolelo v Smirni 27 oseb, umrlo pa je 18 oseb za kolero. Skupaj je zbolelo v Smirni za kolero 251 oseb, umrlo pa 156 oseb. V Bagdadu je zbolelo 76, umrlo pa 48 oseb. V Carigradu so zboleli od 21. maja do 1. avgusta 203 osebe in umrlo pa je 105 oseb. V Albaniji se kolera med turškimi vojaštvom strahovito širi.

Dijaki zaigali univerzo.

Petrograd, 3. avgusta. Dijaki vseučilišča v Tomsku, ki so bili izključeni, so zažgali vseučiliško po-

slopje, ki je popolnoma zgorelo. Zgora je tudi knjižnica in vse znanstvene zbirke.

Monarhistične demonstracije na Portugalskem.

Lizabona, 3. avgusta. Včeraj so bile pred parlamentom velike monarhistične demonstracije. Ljudstvo je vpilo, proč z vlado, proč s parlamentom. Vojaštvo je moralo demonstrante z orožjem v roki razgnati.

Revolucija na Kitajskem.

New York, 3. avgusta. Na otoku Haiti je revolucija zmagovita. Predsednik Simon je s svojo družino pobegnil. Med begom je izvršil na njega nekdo atentat. En Simonov sluga je bil pri tem usmrčen, njegova hčerka je bila lahko ranjena. Simonu samemu se ni zgodilo nič.

Gospodarstvo.

— **Mestna hranilnica ljubljanska.** Meseca julija 1911 vložilo je 1585 strank 1,311.603 K 49 v, 2015 strank pa dvignilo 1,358.033 K 73 v. Stanje vlog koncem meseca julija 1911 je 41.482.259 K 17 v. Stanje vložnih knjižic 28.701.

— **Srečke italijanskega rdečega križa.** Glavni dobiček 15.000 lir dobi srečka serija 2244 št. 10, drugi dobiček 2000 lir serija 9396 št. 28, tretji dobiček 1000 lir serija 11281 št. 18, četrti dobiček 500 lir pa serija 3323 št. 37.

— **Srečke Sachsen-Meinigen.** Pri srečanju premij je odpadel glavni dobiček 10.000 fl. južnonemškega kova na serijo 23 št. 39, drugi dobiček 2000 fl. na serijo 7160 št. 25, po 300 fl. pa na serijo 7539 št. 3 in št. 25 ter na serijo 9929 št. 10.

— **Turške srečke.** Pri srečanju turških srečk dobi glavni dobiček 400.000 frankov št. 395.428, drugi dobiček 30.000 frankov št. 1.134.480, po 10.000 frankov pa št. 323.922 in št. 1.987.858.

Telovadno društvo »Sokol« v Ljubljani.

Bratje!

V nedeljo, 6. avg. bo v Domžalah ob otvoritvi tamošnjega »Sokolskega doma« sokolski zlet, ki ga priredi Ljubljanska sokolska župa s sodelovanjem bratskih žup Gorenjske in Ljubljane I. ter oddelkov drugih oddaljenih žup.

Dolžnost našega društva kot osrednjega društva ljubljanske sokolske župe je, da se tega važnega zleta udeleži v kolikor mogoče velikem številu.

Vabimo Vas torej, bratje, da se v nedeljo ob 9. uri 15 min. zberete kar najmnogobrojneje v društvenem kroju na državnem kolodvoru za odhod s posebnim vlakom v Domžale.

Redovne vaje za člane v kroju bodo v petek, 4. avg. ob 9. zvečer v društveni telovadnici v »Nar. domu«.

Na zdar!

Odbor telov. društva »Sokol« v Ljubljani.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Rasto Pustoslemšek.

Najboljša ustna voda sveta.

KINTA
KCL

Priznana močna, lahko tekoča solidna in neprekosljiva so **KINTA** koleša.

Najboljše jamstvo. Ilustrirani ceniki brezplačno.

K. Čamernik
Ljubljana, Dunajska cesta 9.
Special. trgovina s kolesnim posam. deli.
Izposojevanje koles.

Mnenje gospoda dr. G. Stamatova
Slivno.
Gospod J. Serravallo

Med poizkusi, izvršenimi z Va-
šim Serravallo kina - vinom z žele-
zom, je nekaj slučajev, ki so vredni,
da jih objavim. Zapisal sem Serra-
vallovo kina - vino z železom gospe,
ki je trpela na malokrvnosti, ki je
tožila za glavobolom in breztežnostjo.
Posledice so bile: probujenje teka,
izginjanje bolečin v glavi in splošno
zbeljšanje. Drugi slučaj se tiče dekle-
ce sedmih let, šibke rekonvalescentne
po difteriji in malokrvne. Posledice
so bile: splošno izboljšanje, probuja-
nje teka, povrnitev rdečice na ustni-
cah, ki so bile poprej blede. Na sploš-
no se dosežejo s Serravallovim kina-
vinom z železom jako lepi uspehi in
jaz sem z njim popolnoma zadovo-
ljen.

Slivno, 12. oktobra 1908.

Dr. G. Stamatov.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306-2. Srednji zračni tlak 739-9 mm

avgusta	čas opazo- vanja	Stanje baro- metra v mm	Tempe- ratura v °C	Vetrovi	Nebo
2.	2. pop.	737.8	28.0	sl. jivzh.	jasno
3.	9. zv.	738.3	21.2	brezvetr.	"
7. zj.	7. zj.	738.1	17.1	sl. jivzh.	"

Srednja včerajšnja temperatura 21.8°,
norm. 19.7°. Padavina v 24 urah 0.0 mm.

V globoki žalosti naznanjam v
lastnem imenu in v imenu ostalih
sorodnikov vsem prijateljem in znan-
cem prežalostno vest o smrti iskreno
ljubljene tete, gospodične

Antonije Černe
zasebnice

ki je včeraj, po dolgi mučni bolezni,
previdena s sv. zakramenti za umi-
raje, ob pol 10. uri dopoldne v
63. letu svoje starosti, mirno v
Gospodu zaspala.

Truplo predraje in ljube rajnice
se bo v petek, dne 4. avgusta t. l.
ob pol 4. popoldne po slovesnem
blagoslovljenju prepeljalo iz bolnice
na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše za dušnice se bodo slu-
žile v cerkvi sv. Janeza Krstnika
v Trnovem. 2646

Ljubljana, 3. avgusta 1911.

Frančiška Novak,
posestnica.

Stanovanja

v prijazni, mirni in hladni Novi ulici št. 3,
tu, s 3, 2 in 1 sobo in pritliklinami,
je oddati takoj ali za november.

Sprejme se prodajalka

za glavno tobačno zalogo in
loterijo. 2618

Kje, pove upravnistvo »Slov. Naroda«.

Vdova srednje starosti, zdrava in kreпка
(diplom. babica) z odraslo hčerko

išče mesta hišnice.

Ponudbe pod »Sava 102« na upravnistvo
»Slovenskega Naroda«. 2625

Elegantno soba

meblowana s posebnim vhodom. 2645

se išče v bližini pošte.

Ponudbe na upravnistvo »Slov. Nar.«

Stanovanje

v Marmontovi ulici št. 18

s 3 sobami v moderno zidani vili z
vsemi pritliklinami,

se odda za november. 2640

Cena 540 K

Več pove lastnik na Zaloški cesti št. 3.

Trgovski pomočnik

star 27 let, več slovenščine in nem-
ščine, dober in hiter prodajalec,

želi svojo službo premeniti

v mešano trgovino ali pa v samo

špecerijsko. Vstop 1. septembra poprej

šni vstop po dogovoru. Dopisnaja sepo-

šiljajo pod naslov »dober prodajalec«

na upravnistvo »Slovenskega Naroda«

Proda se iz proste roke 2609

večje vinogradno posestvo

na Trški gori pri Krškem, obstoječe

iz lepe zidane hiše z gospodarskim po-

slopjem in kletmi, dalje več oralov

vinograda, travnikov, njiv in gozda, in

to vse v eni parceli. — Proda se vse

skupaj ali tudi na drobno. Cena po

dogovoru. — Jože Krieger, lastnik.

50 hektolitrov

najboljšega belega in rdečega

vina

iz vrhunskega letnika 1903

iz vinorodnega okraja Sromlje pri Bre-

žicah in sicer belo vino liter po 56 v

in rdeče vino liter po 52 vin. :

ima na prodaj 2475

Ivan Zechner, Brežice na Štajerskem.

20letna gospodična

želi službe v trgovini z mešanim blagom,
najraje na deželi. — Ponudbe naj se
pošljejo na upravnistvo »Slov. Naroda«.

Pristen dober

brinjevec

se dobi pri 4220

L. SEBENIKU v Spod. Siški.

Jako zanimiv, zabaven in poučen

list s slikami

je

Ilustrovani Tednik

ki izhaja vsak petek, ter stane

četrtno letno le 1-80 K. :

Zahtevajte ga povsod! Naročite ga in

inserirajte v njem! Naslov: Ilustro-

vani tednik, Ljubljana. 763

V novozgrajeni hiši na Poljanski cesti 71

se oddajo za novembrov termin

stanovanja

s 3 oziroma 4 sobami in pritliklinami,

dalje 2445

velika, na novo urejena

prodajalna.

Natančneje se izve istotam.

Janko Predovič v Ljubljani.

Ženitna ponudba

Orožniški stražmojster s 60 K mesečne

pokojnine, 33 let star, Slovenec, prej

trgovski pomočnik, sedaj privatni urad-

nik z nekoliko prihranjenega premo-

ženja v gotovini, vedno trezen, vendar

ne abstinent in ne ošaben, več več

jezikov, se želi vsled pomanjkanja

znanja v svrhu ženitve seznaniti z gđc.

učiteljico, ki služi na Kranjskem, ali

poštno uradnico, dobro šiviljo, kakor

tudi gospodično, ki je vajena prodajne

obrbi, krčme, prodaje tobaka ali pa

samostojno prevzame gotovo v krat-

kem eno imenovanih obrbi in naj si

bode iz dežele ali mesta, revnega ali

bogatega stanu. — Ponudnica ne sme

biti čez 162 cm visoka, mora biti Slo-

venka in ne starejša kot 30 let, belo-

lične imajo prednost, tudi mlada vdova

ni izključena. — Priloži se naj sliko,

ki se na zahtevo vrne. Na eventualni

dopis najrajši odgovarjam naravnost

in ne na poste restante. — Pisma, v

katerih naj se označi popis osebe, se

naj pošljejo pod šifro »Ne zamudimo«

na upravnistvo »Slovenskega Naroda«.

Vse to se zahteva edino le za sigurni

obstanek in nikakor iz lakomnosti ali

mržnje do dela in ker imam namreč

veselje postati samostojen. — O vsem

tem je stroga tajnost zjamčena

V novi hiši, za gozdnim vrhom ob južni železnici
2626 se odda za november

čvoje stanovanj

ki obstoje iz dveh velikih sob, pred-
sobe, balkona, kopalne sobe, pritliklin
in porabe vrta. Lepa zračna lega. Več
se izve v upravnistvu »Slov. Naroda«

Lepo stanovanje

v III. nadstropju, z vogalnim balkonom,
obstoječe iz 4 sob in pritliklin,
se odda za november na Bleiweisovi cesti 22.
Več se izve v stavbni pisarni J. Su-
pančiča, Šubiceva ulica 5. 2621

Prva največja eksportna tvrdka ur, zlatnine in srebrnine

H. SUTTNER

Ljubljana, Mestni trg (nasproti rotovžu) in Sv. Petra cesta 8

Nikelnašta moška ura z veržico od K 4-50 naprej
Prava srebrna " " " " " " 9-70 "
14 kar. zlata " " " " " " 44- " "
Nikelnašta damska " z veržico " 8-50 "
Prava srebrna " " " " " " 9-50 "
14 kar. zlata " " " " " " 20- " "
Uhani zlato na srebro " " " " " 1-80 "
14 kar. zlati uhani " " " " " 4-50 "

Lastna tovarna ur v Svici.

Tovarniška znamka „lko“.

Telefon št. 273.

Telefon št. 273.

Vroči poletni meseci pospešujejo razvijanje in razširjanje vseh nalez-
ljivih boleznih in znano dejstvo je, da

KOLERA

škrlatinka, ošpice, tifus, koze v poletnih mesecih močneje nast-pajo
nego v drugih letnih časih. Zato je nujno potrebno, da imajo pri
vsaki hiši razkuževalno sredstvo. Priznana najzanesljivejša razkuževalno
sredstvo sedanjosti

Lysoform

je brez duha, brez nevarnosti in po nizki ceni ter se v vsaki lekarni
in drogerijah dobi v originalni steklenici za 80 h. Učinkuje hitro
in zanesljivo in ga zato vsi zdravniki radi priporočajo za razkuževanje
pri bolniški postelji, za antiseptične obveze (na rane in otekline) in
za obvarovanje pred nalezlj. m.

Lysoformovo milo

je fino, nežno toaletno milo s s-ridejanim lysoformom in je antiseptič-
nega učinka. Lysoformovo milo se lahko rabi za najbolj občutljivo
kožo, tudi za dojenčke; olupša polt jo dela nežno in dehtečo. En
poizkus zadostuje, da boste vedno rabili to milo. Komad stane 1 K.

Lysoform s poprovo meto

je ustna voda odlično antiseptičnega učinka. Odstrani hitro in zanes-
ljivo neprijetni duh iz ust in konservira zobe. Vrhutega pa lysoform
s poprovo meto po zdravniški odredbi služi za grgranje pri katarju
v požiralniku, vnetju vratu, nahodu. — Nekaj kapljic zadostuje za
pol steklenice vode. — Originalna steklenica stane K 1-60.

Vsi izdelki z lysoformom se dobivajo po vseh lekarnicah in drogerijah.
Zanimivo knjigo

„Gesundheit und Desinfektion“

pošlje na zahtevo vsakomur kemik

A. C. Hubmann, Dunaj, XX. Petraschgasse 4.

Lepo stanovanje

s 3 sobami, kuhinjo, shrambo, nekaj
vrta in pritliklinami se odda od 1.
septembra naprej v Bohoričevi
ulici 16. — Poizve se istotam. 2643

Moderno solčno stanovanje

s 3 sobami in pritliklinami, 2639

se za novembrov termin odda.

Pojasnila v Slomškovi ulici šte. 7,

I. nadstr. od 11.—12. ure dopoldne.

Spreten korespondent

za slovenski, nemški in hrvaški jezik

z večletno pisarniško prakso išče mesta.

Nastop takoj, event. po dogovoru.

Blagohotne ponudbe se prosijo pod »Kore-

spondent“ na upravnistvo »Slov. Naroda“.

2 učenca

po-tenih kmetskih staršev,

za pekovsko obrt išče

Jean Schrey, pekovski mojster v Ljub-

ljani, Gradišče. 2642

Lepo stanovanje

s 2 sobama in pritliklinami na Dolenjski

cesti šte. 14, 2637

se za novembrov termin odda.

Več se izve ravno tam.

Naprodaj je v Ljubljani

pod zelo ugodni mi pogoji majhna, šele

4 leta stara

ki je še 14 let davka prosta

in obstoji iz dveh stano-

vanj po 3 sobe in pritliklin.

Pri hiši je obširen vrt s

sadnim drevjem in za

lenjavo. — Ponudbe pod

šifro »I. S« poste restante, glavna pošta.

Ljubljana. 2641

hiša

Sprejema zavarovanja človeškega živ-
ljenja po najraznovrstnejših kombina-
cijah pod tako ugodnimi pogoji, ko
nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na
doživetje in smrt z manjšajočimi se
vplačili.

„SLAVIJA“

.. - . - vzajemno zavarovalna banka v Pragi. - - . -

Rezervni fond K 53,750,285-24. — Izplačane odškodnine in kapitalije K 115,300,603-61.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

Vsa pojava dajo: Vse pisarne so v lastni bančni hiši

Generalno zastopstvo v Ljubljani v Gosposki ulici šte. 12.

Zavaruje poslopja in premoženje proti
požarnim škodam po najnižjih cenah.
Škode cenjuje takoj in naklantanje.
Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatno
podporo v narodne in občokoristne
namene.

Stanovanje

obstoječe iz 2 sob, kabine, kopalnice in pritlikin, zračna lega, 20 minut 2614 od glavne pošte,
se odda za novembrov termin.
Ponudbe pod »Zračno stanovanje« na upravništvu »Slovenskega Naroda«.

Za slabokrvne in prebolele je zdravniško priporočeno črno dalmatinsko vino 233

Kuč

najboljše sredstvo.

4 steklenice (5 kg) franko K 4.50.

Br. Novakovič, Ljubljana.

Na debelo in drobno po nizkih cenah priporočam svojo bogato založeno 240

trgovino

z galanterijskim in vseh vrst kramarskim blagom in pleteninami.

354 Devocionalije

in vse vrste blago za božja poto.

Tvorniška zaloga kranjskih glavnikov.

Anton Škof

Ernest Jevnikarjev naslednik

Dunajska cesta, v hiši gostilne št. 6.

FRANC SOUVAN SIN

LJUBLJANA

Veletgovina & manufakturnim blagom.

Tvorniška zaloga sukna.

Največja zaloga preprog.

Popolne opreme za neveste.

Opreme za hotele in stanovanja.

Najnižje cene!

Strogo solidna postrežba!

1741

Narodno podjetje!

Najboljše za želodec.

Lekarnarja Schaumanna

želodčna sol in želodčno solne pastilje

so sredstvo, ki se že skoro 30 let kaže kot jako dobro proti želodčnim bolečinam, motenju prebave in hujšanju.

Schaumannova želodčna sol

škaflija K 1:50, želodčno solne pastilje K 1:50 škaflija. :: :: :: Pošilja se po povzetju od 2 škaflije naprej.

Lekarna Schaumann, Stockerau pri Dunaju.

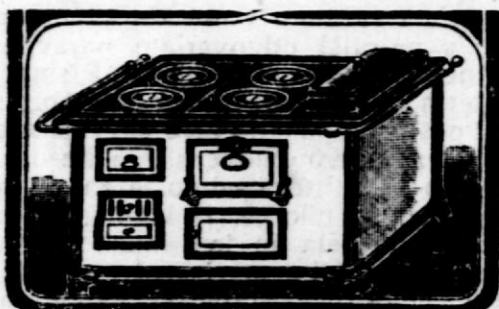
Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah.

Neprimeren učinek.

Dr. Ivan Jenko

je odpotoval 2638
do 8. septembra.

Štedilniki Triumph

Tvornice Triumph, dr. z om. z. Wels, Gor. Avstr. 1813
Katalogi zastoj in poštne prosto.

Kaaaj? ... Papa je dovolil! Saj je Jacobi —

Antinikotinske
cigaretne
stročnice!

Pristne samo v
cigaretnem zaboj-
čku z imenom

Jacobi!

601

Oglejte si!

veliko zalogo koles z originalno znamko

„Puch 1911“

pri Fr. Čudnu, trgovcu v Ljubljani

Prešernova ulica — samo nasproti frančiškanske cerkve.

Raznih znamk kolesa od K 110— naprej vedno v zalogi.

Zaloga šivalnih strojev:

Singer in Ringschiff.

Pouk za vezenje s strojem brezplačno.

918

Coniki zastoj in poštne prosto.

Edino zastopstvo za Kranjsko!

Zajec & Horn

Ljubljana, Dunajska cesta 73.

Beton in železo-beton.

Fundamenti.

Vzidava turbin.

Stropovi.

Stopnice.

908

Mostovi.

Tlakovi.

Ksilit, umetni kamen: okraski za fasade, obhajilne mize, balustrade.

Anton Bajec

umetni in trgovski vrtnar

naznanja sl. p. n. občinstvu, da se nahaja njegov

cvetlični salon

Pod Trančo.

Velika zaloga subih vencev.

Izdelovanje šopkov, vencev, trakov itd.

Okusno delo in zmerne cene.

Zunanja naročila točno.

Vrtnarija na Tržaški cesti št. 34.

Prvi slovenski :
fotografski atelje

D. ROVŠEK

33 v Ljubljani

Kolodvorska ulica 32a.

Ustanovljen leta 1890.

ANTON ŠARC, LJUBLJANA.

Izdelovanje perila, pralnica in svetlolikalnica, električni obrat, priporoča zelo dobro in solidno izdelano perilo po nizkih cenah.

„TETRA“

srajce za gospode v različnih barvah, dobre kakovosti, izborna noša, posebno priporočljivo za osebe, ki se radi pote in zoper prehlad. Dobi se blago in po meri izdelano perilo.

Vzorci na razpolago.

1977